

www.e-rara.ch

**Caspari Bauhini Viri Clariss. Pinax Theatri Botanici sive Index in
Theophrasti Dioscoridis Plinii et botanicorum qui a seculo scripserunt
opera**

Bauhin, Caspar

Basileae, 1671

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-25435>

Caspari Bauhini Pinacis theatri botanici liber decimus

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelnformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Fœnugræcum sylvestre, Trag. Clus. pan. 1. Dod.
 Polygonon, Cord. in Diosc. & hist. Thal.
 Glyzyrrhiza sylvestris, Gef. hor. Lugd. Cam.
 Glaux, Tur. vulgaris, Ad. Lob. Clus. hist.

IV. Glyzyrrhiza sylvestris altera floribus
 puniceis, folijs Arachi.
 Glauca, vel Glaux, quædam leguminosa her-

bariorum, Advers.

Flores communiter ex pallido flavent, rari-
 us punicant.

Glyzyrrhiza sylvestris, Thal. alia, Cam.

V. Glyzyrrhiza sylvestris primæ similis: hæc
 sub Glauce leguminosa in Prodr. describitur,
 cujus semen Araci Bœtici nomine accepimus.

CASPARI BAVHINI
 PINACIS THEATRI BOTANICI
 LIBER DECIMVS.

SECTIO PRIMA.

DE PLANTIS CAPILLARIBVS.

PHYLLITIS; HEMIONITIS; OPHIOGLOSSUM; ASPLENIUM
 SIVE CETERACH; LUNARIA MINOR; ADIANTHUM SIVE

Capillus Veneris; Trichomanes sive Polytrichum; Ruta mu-
 raria sive Salvia vitæ; Polytrichum aureum;
 & Ros Solis.

P H Y L L I T I S.

QUæ Græcis *κωνίτις*, quasi foliosam dicas, cum nihil nisi foliosus cæspes appareat. Latini quoque *Gracum*
 asservaverunt nomen: officinis *Lingua cervina*. Diosc. l. 3. c. 121. folia fert rumici similia. sed oblongio-
 ra magis, virentia, sena septenave, recta, quæ parte anteriore levia, posteriore tenues quasi vermiculos annexos
 ostendunt, neq; caulem neq; semen, neq; florem profert. Theoph. fortè l. 9. c. 19. *σκολοποιόσειον*, *Gaza Linguae*
cervinam vertit.

I. *Lingua cervina officinarium.*
Scolopendrium, Brunf.
Scolopendria vulgaris, Trag.
Phyllitis, Matth. Dod. ut: Ang. Lac. Tur. Cord.
ut: Gef. hort. Ad. Lob. Thal.
Phyllitis vulgaris, Cam. Clus. hist.
Hemionitis, Leon. Manar. Ruel. Fuch.
Lingua cervina, Ericio Cord. Lonic. Cæs.
Phyllitis sive lingua cervina, Tab. emacul.

Est & latifolia & angustifolia; sæpe etiam in

fontibus exigua reperitur.

II. *Lingua cervina multifido folio.*
Phyllitis laciniata, Dodon. Clus. hisp. & hist.
Lugdun.
Phyllitis folijs laciniatis, Tab.
Phyllitis multifido folio, Lob. multifida, Ger.
Phyllitis, Cast. ap. mucronata, Cam.

Duobus, tribus, etiam pluribus mucronibus
 in summo folij donatur: aliquando folia ad u-
 trumq; latus inæqualiter discissa sunt.

H E M I O N I T I S.

HEMIONITIS seu *κωνίτις* Græcis, Latinis similiter, quasi *Mulariam dicas* & *Splenium*, nominatur, quod ejus
 folia sicut & *Phyllitidis*, *Medicorum splenia*, nimirum oblongas plagulas forma imitentur: quid si potius
 ab eorum usu, quod spleni medeantur, siquidem ex aceto pota lienem absumant, *Dioscorid. authore l. 3. c. 152. cui,*
folium emittit simile dracunculi curvatæ in cornua luna modo sinuatum: radices habet multas easq; tenues:
sed neq; caulem, neq; semen, neq; florem profert. Hemionion Theophrasto l. 9. c. 19. Mulariam Gaza vertit, quam fo-
lio Linguae cervina constare, & radice numerosa & tenui esse, asserit.

I. *Hemionitis vulgaris.*
Hemionitis, Matth. Dodon. ut: Ang. Gef. hort.

Lac. Lon. Cæs. Lugdun.

Hemionitis vera, Clus. hist.

Hemionitis sive sterilis, Lob.

II. Hemionitis minus vulgaris.

Hemionitis peregrina, Dod. Clus. hisp. & hist. Lugdun.

Hemionitis, Cast. altera peregrina, Lob.

III. Hemionitis minor.

Hemionitis sive sterilis, Ad. Lob.

Hemionitis minor, Penæ, Lugd.

IV. Hemionitis multifida.

Hemionitis altera Dalechampi, Lugd.

Lingua cervina ramosa, Colum.

Agleofotis seu Marmorite, seu Phyllitidis aut Scolopendriæ nomine, à Cortuso accepimus.

Et hujus quemadmodum & præcedentis folia, parte averfa, sub flavo pulvisculo non conteguntur, qui in alijs id genus plantis cernitur.

O P H I O G L O S S U M.

Quam recentiores *Ὀφιογλωσσόν* Græci vocant, Latine Lingua serpentis dicitur: quam alij veteribus inditam, quidam Ceratiam Plinij lib. 26. c. 8. esse volunt unico tantum folio assurgentem, radice nodosa & magna: quidam linguam Plinij l. 24. c. 19. quam circa fontes nasci, solum scribit: sive Lingulacam l. 25. c. 11. que circa fontes nascatur, censent: quidam inter Dracunculi species referunt.

I. Ophioglossum vulgatum.

Serpentaria fecunda, Brunf.

Ophioglossum, Trag. Matth. Fuch. Dod. ut: Ges. hor. Lon. Thal. Cast. Cam. Tab. Eyst.

Ophioglossum sive Eneaphyllum, Ad. Lob.

Unifolium, Amato.

Lingula vulneraria, Cord. hist. Cam.

Lancea Christi, vel Luciola, Ges. hort.

Lingua serpentina, Cæs. Cast.

Variat: aliquando folio est sinuato: ligula communiter simplex est, aliquando duplex, & etiam triplex, quemadmodum Camerarius in epit. Matth. pingit: est & abortivum à Lobelio pictum, quas differentias, una figura in nostro Matthiolo emaculato exhibuimus.

II. Ophioglossum anguloso folio.

III. Ophioglossum minus subrotundo folio: utrumque in Prodromo describitur.

A S P L E N I U M S I V E S C O L O P E N D R I A.

Aσπλένιον *ἢ ἀσπλήνιον* quod splenem juvet: alijs *ἡμιόνιον* *ἢ σκολοπόδιον* à foliorum forma: sic enim Dioscorides lib. 3. cap. 151. folijs est Scolopendriæ animalis similibus, pluribus ab una radice in ambitum sparsis: nec caulem, nec florem, nec semen habet: folia polypodij modo incisa, subtus flavescencia hirsuta, superne verò viridia. Plinio lib. 27. cap. 6. Asplenium sunt qui Hemionion vocant, &c. Alex. Trall. anus, Scolopendrium ab Aspleno in varijs medicamentis separat.

Ceterach officinarum.

Scolopendria, Ang. vera, Trag. Tab. emac.

Ceterach, Eric. Cord. Cæs.

Scolopendrium, Cord. hist. verum, Lob.

Asplenium, Matth. Dod. gal. Gesn. hor. Lac. Tur. Ad. Cast. Lugd. Cam.

Asplenium, Cordo, in Dioscoride, Dodonæo, Lobel.

L U N A R I A.

Lunaria recentioribus dicta à folijs lune crescentis modo falcatis. An veteribus cognita, ambigitur: aliqui Ceratium Plinij censent: quidam Tragium secundum Dioscoridis l. 4. c. 50. quod in montibus folio Scolopendrij, radice tenui & candida nasci scribit: nonnullis *ἡμιόνιον* *ἢ σκολοπίτιον*, quia aliqui Hemionitidem Lunariam majorem, hanc verò minorem & botryitem à plurimis racemulis utring, thyrfulo hærentibus & foliorum numerum æquantibus: Epipactis quibusdam. An *ἡμιόνιον* quod Dioscor. l. 4. c. 19. caule est non magno, bedera folijs, denis aut duodenis, neq; semen neq; flores proferens: radicibus tenuibus nigris, gravi odore, gustu fatuo. Idem Plin. l. 27. c. 9. sub Epimedio quod fortè Theophr. 7. hist. 8. Epimetrium.

I. Lunaria racemosa minor vel vulgaris.

Lunaria minor, Matth. Fuch. Dod. gal. Ges. hor. Lon. Lugd. Cæs. Ger.

Lunaria, Trag. Dod. racemosa, Ad. Lob.

Lunaria petræa, Taura pastoribus, quod vacca hac degustata taurum requirant, Ges. de Lunar.

Lunaria botryitis, 7 hal. Cam. Col. Eystet.

Lunaria major, Cast.

Lunaria botryitis minor, Clus. hist.

Lunaria vulgaris minor, Clus. histor. ap. alt. ad libr. 5.

Ruta lunaria vel jecoraria, Tab.

Epime-

Epimedium Dioscoridis, Col.

Folijs est denis, duodenis: novemdecim in Baldo notavimus: quare putant aliqui totidem folia habere, quot luna dies, unde nomē habeat.

II. Lunaria racemosa ramosa major.

Lunariæ rarior species, Cam.ep.

Lunaria minor ramosa Camerarij, Cluf. hist. & in ap. alt ad lib. 5.

III. Lunaria racemosa multifido folio.

Lunaria ramosa Silesiaca, Cam.

Lunaria botryitis πολύφυλλοι, Thal.

Lunaria minor ramosa, Cluf. pan. & hist.

IV. Lunaria minor rutaceo folio.

Lunaria botryitis πηγαίοφυλλοι, Junger. in cat. Altorff.

V. Lunaria Magorum Arabum, Lob. quid?

ADIANTUM SIVE CAPILLUS VENERIS

officinarum.

Aδιδαντον & πολύτριχον Dioscoridi l. 4. c. 136. & διαντον Theophrasto 7. hist. 13. dicitur, quod ἰσχυρῶς, quod in aquis non madescat, nec quicquam humoris adhesisse constet: velut Nicander in Theriacis, quod imbris è cælo descendens stillicidia, folijs ejus non insideant. πολύτριχον autem quasi multicomam, quod capillos multos ac densos faciat, eorumq; desluvia expleat. Callitrichon verò Apulejo, quasi pulchricomum, quod capillos tingat, pulchrioresq; reddat. Nec alia ratione Capillus Veneris hæc herba dicta est, quàm a speciosis reddendis capillis, nec alio nomine Veneris vox adjecta est, quàm quod hæc pulcherrima pingatur. Plinio l. 22. c. 21. Adiantum quidam Callitrichon, alij Polytrichon vocant, utrumq; ab effectu, tingit enim capillum & c. crispum densumq; facit & desluere prohibet. Latinis Cincinalis, terra capillus, supercilium terre, crinita. Dioscoridi folia gerit pusilla coriandri similia, in extremo incisuris divisa: virgulas è quibus ea prodeunt, nigro colore nitentes, prætenues, palmum altas, neq; caulem, neq; storem, neq; semen profert: radix supervacua est.

Genera duo sunt, candidum atque nigrum, Theophrasto l. c. Plinio l. c. duo, candidius & nigrum beviusq;: id quod majus est Polytrichon: aliud Trichomanes vocant, utriusque ramuli nigro colore nitent, folijs filicis & c. ubi Plinius Trichomanes, alterum Adianti genus sc. candidum facit: cum Theophrasto Trichomanes Adianti genus non sit, sed sui generis planta. Verum Adiantum album & nigrum, nihil differunt, nisi quod Adiantum nigrum, cauliculi politiore nitore nigricant, foliaq; saturatius virent: alba minus.

I. Adiantum folijs coriandri.

Adiantum magnum, Trag.

Adiantum, Matth. Fuch. Dod. ut: Ang. Lac. Ad. (sive Capillus Veneris verus) Lob. Cast. Lugd.

Adiantum Lugdunense, Cam.

Adiantum nigrum, Cord. in Diosc. & histor. Fracast. Tab.

Capillus veneris vulgo, Adiantum album Plinij, Cæsalp.

Capillus Veneris verus, Ger.

Hoc variat magnitudine & foliorum crassitie: quare majus & crassioribus folijs.

Adiantum Syriacum, Tab.

Capillum Veneris Syriacum, Ger. vocat.

II. Adiantum folijs longioribus pulverulentis pediculo nigro.

Adiantum pulchrum Lugdunensi simile, Thal.

Onopteris nigra, Dod. ut: Lugd.

Adiantum nigrum Plinij, Adv. Lob.

Adianti nigri aliud genus, Cæf.

Onopteris major, Tab. mas, Ger.

III. Adiantum folijs minutim in oblongum scissis, pediculo viridi.

IV. Adiantum fruticosum Brasilianum: quod in Prodromo descriptum est.

V. Adiantum mas, Tab.

Onopteris foemina, Ger.

Quid sit nondum assequor.

TRICHOMANES SIVE POLYTRICHUM

officinarum.

Tριχομανής, quod etiam nonnulli ἀδιδαντον vocant, Dioscoridi lib. 4. cap. 137. Latinis etiam Trichomanes dicitur: officinis Polytrichum, quod nomen, secundum veteres, Adianti est. Dicitur Trichomanes à vi sua, quod rara cute fluentem capillum expleat & subnasci faciat: αὐτὸν enim illi rarum vocant & τριχῶν capillum: hinc Latinis capillaris dicitur. Hoc Dioscoridi l. c. folio est Filici simili at longè exilius: folijs tenuibus, ordine utrinque dispositis lenticulæ similibus, adversis inter se; in virgulis itidem tenuibus, splendentibus nigricantibus, ijsq; acerbis.

I. Trichomanes five Polytrichum officinarum.

Saxifraga minor prima, Brunf.

Trichomanes, Trag. Matth. Fuch. Anguil. Dod. ut: Cord. hist. Gefn. hort. Turn. Lac. Adv. Lob. Cast. Cam.

Trichomanes nigrum, communiter Saxifraga rubra, Thal.

Trichomanes mas, Tab.

Adiantum rubrum, Lon.

Polytrichum vulgo, Cæf.

Magnitudine variat: hinc & altera figura

Trichomanis maris majoris, Tab.

Trichomanis maris, Ger.

II. Trichomanes minus & tenerius.

Trichomanes candidum, Thal.

Trichomanes minor mas, Tab.

III. Trichomanes ramosum majus & minus.

Trichomanes fœmina, Tab. Ger.

Trichomanes minor fœmina, Tab.

RUTA MURARIA SIVE SALVIA VITÆ.

Ruta dicitur, ob quandam foliorum cum Ruta similitudinem, qua, ubi Adiantum verum, ut & Trichomanes desunt, aut vetusta sunt, uti licet: aliqui ob natales Empetron, alij ab effectu inter Saxifragas recensent: & hæc sumenda quando Medici recentiores Adiantum recipiunt à Capillo veneris diversum.

Ruta muraria.

Capillus Veneris, Brunf. Trag.

Saxifraga major 2. Brunf.

Saxifraga seu Empetron, Fuch.

Paronychia, Matth. Lac. Cast.

Ruta muraria, Dod. ut: Gefn. hort. Ger.

Adiantum candidum, Cord. in Diosc. & h. Guil.

Adiantum album, Lon. Cam. Tab. (Thal.)

Adiantum nigrum, Gefn. hort. Cæf.

Salvia vitæ, Adv. Lob. Lugd.

POLYTRICHUM AUREUM.

πολύτριχον, à ramulis qui capillorum instar tenues sunt, aureum verò à colore dicitur.

I. Polytrichum aureum majus.

Polytrichum majus, Trag.

Polytrichum Apuleij majus, Fuch.

Polytrichum aureum, Dod. gal. majus, Lugd.

Muscus saxatilis aut sylvestris, Trag.

Muscus i. terrestris Tragi, Lugd.

Adiantum *ἀφύλλον* majus, Thal.

Adiantum aureum, Tab.

Muscus capillaris, Ger.

Hoc cubitalis sæpè longitudinis instar circum inflexum ex Moravia adfertur, & à circulatoribus inter radices & Theriacas suas venale circumfertur, de hoc aureos montes pollicentibus.

II. Polytrichum aureum medium.

Polytrichum nobile vel primum, Trago.

Polytrichum Apuleij aureum vel 2. Lon.

Muscus capillaris, Dod. minor, Ger.

Adiantum *ἀφύλλον* medium, Thal.

Adiantum aureum minus, Tab.

Herbula gramine similis in parietibus major & minor, Cæf.

III. Polytrichum aureum minus.

Capillus Veneris, Brunf.

Polytrichum minus, Trag. Apuleij minus, Fuc.

Polytrichum aureum minus, Dod. gal. Lugd.

Polytrichum aureum tertium, Lon.

Musci capillaris altera species, Dod.

Muscus quidam in parietibus & regulis, Cæf.

Adiantum *ἀφύλλον* minus, Thal.

Hujus speciem Polytrichi nigri Brocenbergici nomine à D. Fürero accepimus.

R O S S O L I S.

Ros Solis & Rorella, qua veluti stella alicujus jubare sub Sole fulget, à mirabili natura nomen adepta est: nam quantumvis diu sol servidus æstate eam illustret, ejus tamen folia semper rore & humiditate madent, eorumq; lanugo guttulis aspersa manet: & quod admiratione dignum, quod humidum illud in foliorum acetabulis contentum, ubi extremis digitis leviter attingitur, dum adhuc natali suo solo inhærens, aut confestim inde evulsa Solis radios experitur, mox velut in exigua filamenta sericea aut candiuscula deducitur, qua confestim concreta, ita postea semper perdurant. Hæc ob magnam cum capillaribus affinitatem, subjungenda sunt. Recentiorum aliqui *Ἀρόσιον* sed ab Alchimilla diversum nominant, *Ἀρόσιον* enim rorem significat.

I. Ros

I. Ros Solis folio rotundo.
Polytricho minori figuram sine descriptione
addit Tragus.
Ros Solis, Dod. ut: Lon. Cast. Camer. (cui &
Solaria) major, Ger.
Rosa Solis vulgo, Cajo Britanno.
Rorida five Ros Solis major, Lob.
Solifiora seu Sponfa Solis, Thal.
Rorella minor prima, Tab.
Rorella five Ros Solis, Eysf.

Mas & foemina, inter Musci albicantis &
subrubentis genera crescunt.
II. Ros Solis folio oblongo.
Rorella five Salifiora, Cord. hist.
Ros Solis, lunaria quibusdam & Artemilla,
Gefn. de lun.
Ros Solis alia, Dod. Lugd. minor, Ger.
Polytrichum Apuleij album, Lon.
Rorida five Solis ros, Adv. Lob.
Rorella minor 2. Tab.

SECTIO SECUNDA.

FILIX; DRYOPTERIS; LONCHITIS; POLYPODIUM;
HERBA VIVA; ET HERBA MIMOSA.

FILIX ET DRYOPTERIS.

Filix, $\pi\lambda\epsilon\iota\varsigma$ & $\pi\lambda\epsilon\iota\omega\varsigma$ Græcis dicta, ab alis avium, quarum speciem ejus folia in ramulis disposita referunt,
cum folijs pennatis sit Filix: & ut Plinius, folia lateribus pennata, unde nomen Græci imposuere.

Duplex est, Græcis & Plinio: mas & foemina. Mas $\pi\lambda\epsilon\iota\varsigma$ simpliciter dicta Theoph. 9. hist. 20. at Diosc.
l. 4. c. 186. $\pi\lambda\epsilon\iota\varsigma$ & $\beta\lambda\epsilon\chi\tau\omega\varsigma$ & $\omega\lambda\lambda\acute{\alpha}\pi\pi\acute{\iota}\sigma\omega\varsigma$ dicitur, cui folia sine caule, sine flore, sine semine, eaq; ex uno pediculo
cubitali ferme longitudine exeunt, incisa & pennarum modo utrinque expansa, subgravi odore: radicem ha-
bet per summa cespitum nigram, quad antenus longam, multas propagines fundentem & subastringentis gustus.
Vel ut Plinius l. 27. c. 9. Filicis duo genera: pterin Græci vocant, alij blechon quam marem existimant, ex una
radice quam plures exeunt filices, bina etiam cubita excedentes longitudine, non graves odore. Theoph. 1.
hist. 16. Filicis figura multisida, & quasi serrata sicut Abietis.

Foemina $\theta\upsilon\lambda\upsilon\pi\tau\epsilon\iota\varsigma$ & $\nu\upsilon\upsilon\phi\alpha\lambda\iota\alpha$ $\pi\lambda\epsilon\iota\varsigma$ Diosc. l. c. $\theta\upsilon\lambda\upsilon\pi\tau\epsilon\iota\varsigma$ Theoph. 9. hist. 20. Plinio l. c. alterum genus thely-
pterim Græci vocant, alij nymphæam pterin: folijs est Dioscoridi filicis, qua tamen non singulari, ut illa pediculo
haerent, sed è numerosis altioribusq; propaginibus exeunt: radices longæ, obliquæ, numerosæ, ex nigro flavescen-
tes, aliqua etiam rubra: vel ut Plinius, est singularis, atq; non fruticosa, brevior, molliorq; & densior folijs ad ra-
dicem canaliculata: radices utriq; longæ, in obliquum nigrae, præcipuè cum inaruerit. Theoph. l. c. differt foemina
Filix à mascula, quòd folium unico artu porrectum hæc habeat, & radicem crassam & longam & nigram.

$\Delta\phi\omega\pi\tau\epsilon\iota\varsigma$ seu Filix querna: hæc à foliorum figura & loco natali nomen obtinuit: quæ Dioscoridi l. 4.
c. 189. filici similis, at multo tenuiore foliorum incisura radicibus inter se implicitis, hirsutis, gustu astringenti-
bus & ad dulcedinem vergentibus: & Plinio l. 27. c. 9. Dryopteris filici similis in arboribus nascitur, tenui
foliorum subdulcium incisura, radice hirsuta.

Filix ramosa.

I. Filix ramosa major pinnulis obtusis non
dentatis.

Filix sylvestris, Brunf.
Filicis majoris primum genus, Trag.
Filix foemina, Matth. Fuch. Dod. Lac. Adv. Lob.
Cast. Lugd. Tab Ger.
Thilypteris filix foemina, Cord. in Diosc.
Filix mas, Gefn. hort.
Filix foemina prima, Thal.
Filix, Cæf.
Filix mas major five foemina credita vulgo,
Cluf. pan.

Hujus folia communiter per ambitum non
sunt dentata vel serrata, aliquando tamen folia
inferiora, ad formam foliorum scabiosæ divisa
reperiuntur.

II. Filix ramosa major pinnulis acutissimis
non dentatis.

III. Filix ramosa non dentata florida.
Filicis majoris alterum genus, Trag. Lugd.
Filix aquatica, Dod. gal. Lugd.
Sideritis fortè Ruellio.
Filix mas, Ang.
Filix latifolia, Cord. hist.
Filix palustris, Gefn. ap. Dod.

Filicis genus rarius, Gesn. hort.

Lunaria major seu filix lunaria & Filicastrum, Gesn. de lunar.

Osmunda, Adv. Lob.

an Filix palustris, Cæs.

Hujus species tenuiter dentata reperitur.

IV. Filix ramosa minor pinnulis dentatis.

Pteridion masculum, Cord. hist.

Filix foemina altera tenuifolia, Thal.

Filicula petræa foemina 4. Tab. ico.

Filix querna seu Dryopteris, Ger.

Filix non ramosa.

I. Filix palustris maxima dentata: in Prodromo describitur.

II. Filix palustris altera subfusco pulvere hirsuta.

Struthiopteris, Cord. hist. Thal.

III. Filix non ramosa dentata.

Filix, Brunf. vulgaris, Trag.

Filix mas, Matth. Fuch. Dod. ut: Tur. Lac. Lon.

Adv. Lob. Cast. Lugd. Tab. Ger.

Filix foemina, Ang. Gesn. hort. Cæs.

Filix mascula, Cord. in Diosc. & hist.

Filix mas altera, Thal.

Dryopteris, Matth. in epit. & Lugd.

Duplex est: altera cui pinnulae in ambitu

sunt dentatae, altera cui non sunt ferratae: illa

Filix mas altera: hæc

Filix mas prima, Thallio dicitur.

IV. Filix non ramosa petiolis tenuissimis & tenuissimè dentatis.

Filicula petræa prima, Tab.

Filicula montana mas, Ger.

V. Filix querna.

Dryopteris, Brunf. Matth. fol. Cord. in Dioscor.

Gesn. hort. Adv. Lob. Cam. ep.

Filix arborea sive Dryopteris, Trag. Lugd.

Dryopteris Tragi & Pteridion foemina Cordi,

Thal.

Filix querna, Osmundula, Lon.

Filicis genus parvum alterum in montibus, Cæsalp.

Filicula petræa foemina 2. Tab.

VI. Dryopteris Dalechampij apud Lugd. quid?

Filix saxatilis.

I. Filix saxatilis folijs non ferratis.

Filicula petræa foemina tertia, Tab.

Filicis genus parvum primum in montibus, Cæsalp.

II. Filix saxatilis ramosa nigris maculis punctata.

Filix pumila saxatilis prima vel mas, Clus. pan. & hist.

an Filicula candida & minor, Gesn. ap.

III. Filix saxatilis non ramosa nigris maculis punctata.

Filix pumila saxatilis altera, vel foemina, Clus. pan. & hist.

an Filicula saxatilis, Cam.

Huic similis quam Gesn. in hortor. append. Chlarosticton vocat, cujus folia supina, punctis ad luteum viridemque & album colorem mixtis tendentibus notantur.

IV. Filicula alpina crispa.

Filicula saxatilis crispa, Pon.

an Pteridion, Cord. hist. & Thal.

V. Filix saxatilis corniculata.

Filix nuda sive saxatilis, Trag. Lugd.

Filix petræa, Lon.

Holostium alterum, Adv. Lob.

Holostium petræum, Tab. Ger.

Muscus corniculatus, Tab. Ger.

Adiantum *ἀνρόχρον* seu furcatum, Thal.

Filicula fontana.

I. Filicula fontana major, sive Adiantum album filicis folio.

Dryopteris candida, Dod. ut: Lugd.

Adiantum album Plinij, Adv. Lob.

II. Filicula fontana minor.

Filicula fontana, Tab.

Filicula fontana foemina, Ger.

III. Filicula maritima ex insulis Stœchadibus.

Chamæfilix marina Anglica, Lob. Lugd.

Filix aculeata.

I. Filix aculeata major.

II. Filix aculeata minor: utraque in Prodromo descripta est.

L O N C H I T I S.

Λογγίτις Dioscoridi l. 3. c. 161. duplex est, altera folijs porri, quam & Plinius l. 25. c. 11. Lonchitidem vocat: alia est quam λογγίτιν τραχέαν dicunt: hac fortè à λόγγον lancea dicitur, ed quod folia instar lanceæ in acutum

acutum desinant. Hæc secundum Dioscoridem folia profert Scolopendrij, sed asperiora majoraq³, ac multo magis divisa, de qua in præsens.

I. Lonchitis aspera.
Lonchitis aspera major, Matth. Lugd. Cam.
Lonchitis altera, Ang. Lac. Cast. Lon. cui & Spicant Germanorum, fortè à radice, Indicam spicam referente.
Lonchitis altera, quibusdam aspera, Cord. in Diosc. Ges. hor. app.
Lonchitis altera mas, Taber.
Lonchitis Maranthæ, Ger. ico.
II. Lonchitis minor.
Asplenium sylvestre, Trag. Lugd.
Lonchitis aspera minor, Matth. Lugd. Cam.
Lonchitis aspera, Dod. ut: Lugd. Thal. Ger.
Struthiopteris, Cord. hist. icon. Thal.
Lonchitis altera Dioscoridis, Ges. frac. Ad. Lob.
Scolopendrium majus, Lon.
Lonchitis altera fœmina, Tab.

Lonchitis altera Neotericorum, Clus. pa. & hist.
III. Lonchitis folio Ceterach.
Pseudolonchitis aspera, Matth. Lugd. ubi titulus transpositus.
Lonchitis secunda Dalmatica, Ang.
Lonchitis Maranthæ, Lob. altera Maranthæ, Clus. histor.
Lonchitis aspera Maranthæ, Cam. ep.
Lonchitis aspera Ilvensis, Lugd.
Ceterach genus in Ilva nascens, Cæs.
Lonchitis adulterina, Tab.
Filicis genus quæ Lonchitis altera, Clus. pan.
Polypodium Ilvense, Lugd.
Filicula petræa mas, Ger. ico.
Magnitudine variat: hinc 2. figuræ apud Lug.
Lonchitidis asperæ minoris:
Lonchitidis asperæ Ilvensis.

POLYPODIUM.

Pολυπόδιον Dioscoridi l. 4. c. 188. Theophrasto 9. hist. 14. Filiculam Gaza vertit: officina Græcum nomen retinere: ratio nominis ex Dioscoridis descriptione colligitur: nascitur palmi altitudine, filici simile, subhisurum & incisum, at non perinde tenui divisura: radix subjacet pilosa, cirros habens ceu polyporum, crassitudine minimi digiti: hæc derafa coloris intus herbacei comperitur: & Plin. l. 26. c. 8. Polypodium quam nostri filiculam vocant, similis enim est filici: radix pilosa, coloris intus herbacei, crassitudine minimi digiti, acetabulis cavernosa ceu polyporum cirri, subdulcis: in petris nascens, aut sub arboribus vetustis.

I. Polypodium vulgare.
Polypodium, Brunf. Trag. Matth. Ang. Fuch.
Do gal. C r in Diosc. & hist. Ges. hor. Tur Lon.
Ac. Lob. cui & herba radioli Apuleji, Cæs. Cast.
Cam. Tab. Gerard.
Polypodium majus, Dod.
Polypodium primum, Lugd.
Laudatur quod in quercu nascitur: reperitur in fago, corylo: in antiquis & cæduis saltibus, gustu amarior provenit, quæ sylvatica cense-

tur: in ruderibus saxosis.
II. Polypodium minus.
Polypodium alterum, Matth. Lac. Lugd. primum, Tab.
Polypodium minus, Dod.
Polypodium quercinum, Ger.
III. Polypodium exoticum folijs quercus.
Polypodium Indicum, Clus. exot. l. 4. c. 17.
Hoc sub incognita Americana, à Jo. Pona Verona accepimus.

HERBA VIVA FOLIIS POLYPODII.

Herba Viva dicitur, eò quod si eam quis apprehendere cupiat, folia illicò contrahat & sub tenues ramulos recondat: si verò quis apprehendat, subito licet, adeo marcida conspiciatur, ut exsiccata existimeretur: at tamen si quis manum retrahat, illicò nitorem recuperat: & toties marcescit, aut revivescit, quoties comprehenditur, aut manus ab ea retrahitur.

Anonymos in Malavar, Garziæ, Cast.
Planta in Peru nascens, Fran. Lopez de Gomar.
Herba Sentiola, id est, Sensifica Lusitanis, Linspar. 4. Ind. Or. c. 17.
Herba viva, Guiland. pap. Aeastæ, Clus. Lugd.

cui & herba amoris.
an Æschynomine Apollodori, Scalig. Lugd.
an Planta per terram diffusa, quam si quis attingat statim contrahitur, ut Brassica Murciana, ex India Occid. missa Monardi, Lugd.

HERBA

HERBA MIMOSA FOLIIS FOENU.

græci sylvestris.

Herba Mimosa nuncupatur, quoniam manu admotâ senescit & marcescit, manu verò remota, pristinum virorem recipit, sed non adeo celeriter ut prior: colore & sapore est Glycyrrhica & multis notis cum Fœnugræo sylvestri Tragi, Clusio monente, convenit.

Herba molle & herba delicata vulgo, Acoftæ. | Clusius notis suis in Acoftam diverfam plane
Herba mimosa, Lug. eadem figura quæ Acoftæ. | figurâ proposuit, herbam mimosam nominans.

SECTIO TERTIA.

MUSCUS; LICHEN; LENTICULA PALUSTRIS.

M U S C U S.

Muscus βένον ή αλάχρον Græcis appellatur, ut Dioscor. l.1. c.20. Atticis Sphagnum & Hypnon: Plinius lib.12. c.23. Bryon & Sphagnon: l.24. c.7. Sphagnos sive Sphacos sive Bryon vocat: Muscus vocatur omnis villosa substantia, caudicibus annosis, aut saxis madidis, aut aquis palustribus, aut mari adnascens.

Differentia: multiplex est: arboreus, de quo Dioscorides l.1. c.20. Plinius l.12. c.23. terrestris saxatilis, maritimus, de quo Plinius lib.4. cap.99.

MUSCUS TERRESTRIS.

Muscus terrestris repens.

I. Muscus vulgarissimus.

Muscus hortensis, Trag.

Muscus terrestris vulgaris, Dod. Lob. ico.

II. Muscus vulgaris pennatus major.

III. Muscus vulgaris pennatus minor.

Hi duo sub 1. Musco in Prodr. describuntur.

IV. Muscus filicinus major.

Muscus filicinus, Tab. Ger.

In hoc triplex varietas observatur.

V. Muscus filicinus minor floridus: in Prodr. sub 2. descriptus.

VI. Muscus abietis facie: qui 3. in Prodr. sub 1. descriptus.

VII. Muscus denticulatus major.

Muscus terrestris denticulatus, Lob. Lugd.

Muscus terrestris minor, Dod.

Muscus tertius, Tab.

Muscus minor denticulatus, Ger.

VIII. Muscus denticulatus minor.

Muscus terrestris repens, Clus. hisp.

Muscus terrestris minor alter, Dod.

Muscus terrestris denticulatus alter, Lob. Lugd.

Muscus terrestris Lusitanicus, Clus. hist.

Muscus denticulatus, Ger.

Muscus secundus, Tab.

IX. Muscus denticulato similis.

Muscus montanus, Taber.

Muscus terrestris vulgaris, Ger. ico.

X. Muscus terrestris clavatus.

Weintraut / Brunf. qui vinum pendulum restituit.

Muscus terrestris, Trag. Matth. Lac. Dod. Cast.

Muscus ursinus vel pes ursinus, Gef. frac.

Lycopodium, id est, pes lupi, Dod. gal. Tab.

Chamæpeuce, Cord. hist. ico. Gef. Tur.

Permonaria sive Pulmonaria, qua pro spica Celtica usi sunt, Ang.

Muscus clavatus, & Pes leoninus, Lob. Ger.

Muscus terrestris 2. & alius terrestris, Lugd.

Musci genus, quod pro spica vendebatur, Cæf.

Selaginis species altera, Thal.

XI. Muscus clavatus folijs cupressi.

Savina sylvestris, Trag. Gef. hor. Lon.

Muscus terrestris tertius, Lugd.

Chamæcyparissus, Tur. Tab. Ger.

Savina Tragi sylvestris, seu Silaginis Plinianæ prima species, Thal.

Plinius l.25. c.11. hæc habet: Similis herbæ Sabinae est Selago appellata.

XII. Herbæ Musco similes, quas Terenacenses in fasciculum collectas & funiculo satis longo colligatas in mare abijciunt, ad pisces capiendas: par.3. Ind. Or.

XIII. Toucon herba apud Brasilianos qua ad piscandum utuntur, spinas in hamorum modum componunt, lineamq; herba illa conficiunt: Lerijs descr. Brasil. c.11.

Muscus terrestris ramosus.

I. Muscus erectus ramosus saturatè viridis.

Selago

Selago tertia, Thal.

Hæc inter foliola aliquando granula habet.

II. Muscus erectus ramosus pallidus.

Muscus scoparius, Lob. Lugd.

Muscus terrestris, Tab.

Muscus terrestris scoparius, Ger.

Hic claviculo vulgaris modo non infigit.

III. Muscus terrestris candidus ramosus.

IV. Muscus ramosus repens spicatus.

V. Muscus ramosus repens apicibus candidibus.

VI. Muscus ramosus erectus major.

VII. Muscus ramosus erectus minor.

VIII. Muscus ceranoides major & minor,

IX. Muscus cupressiformis ramosus.

Septem posteriores in Prodr. describuntur.

X. Muscus polytrichoides triplex: in Prodr. descriptus.

XI. Muscus parvus stellaris.

Muscus in ericetis proveniens, Lob. belg.

XII. Muscus stellaris roseus: in Prodr. describitur.

XIII. Muscus pyxiodes terrestris.

Muscus terrestris pyxiditatus alabastricolos imitatus, Lob. belg.

XIV. Muscus pyxiodes saxatilis, in Prodr. descriptus.

Muscus terrestris coralloides.

I. Muscus terrestris coralloid. erectus incanus.

II. Muscus terrestris coralloides erectus cornibus rufescentibus: in Prodr. uterq; sub 11. & 12. descriptus.

III. Muscus coralloides sive cornutus montanus:

Muscus corallinus sive Corallina montana, Tab. Gerard.

IV. Muscus coralloides saxatilis, cervi cornua referens.

Lythobryon coralloides, Colum.

Variat: major colore virente: minor colore cinereo.

Muscus arboreus.

I. Muscus arboreus: Ulnæ officinarum.

Muscus arboreus, Trag. Matth. Ang. Dod. Lug. Cast. Thal.

Muscus, Dod. gal. Cord. in Diosc. arborum, Lon. Tabern.

Muscus quernus, Lob. Ger.

Musci genus, quod privatim Splachnon vocant, Cæs.

Unus tenuior, crassior alter, brevior, alius prolixior: omnes candescentes, pauci rutilantes, quandoq; nigri.

Reperitur potissimum in quercu, populo, ulmo, betula, pomo, pyro, pinu, picea, piceastro, abiete, cedro, larice & alijs complurimis. Verum primæ nobilitatis & odorati sunt, Cedrinus, lariceus, piceus, pineus & abietinus: Secundum locum tenet populneus, sed candidus præstat, nigricans improbatur: rutilans medium tenet: vilissimus quernus.

II. Muscus capillaceus longissimus.

Muscus capillaceus cinerei coloris, è ramis Illicis dependens, Clus. hist.

an Muscus ex præaltis arboribus ad terram usq; demissus, coloris viridis in cæruleum tendens, qua Regina in Florida cingitur, tenuibus staminibus catenularum instar invicem cohærentibus: par. 2. Amer. fig. 39. quemadmodum Rex sedem suam Musco lentiscino regit: par. 2. Ame. narr. 4.

III. Muscus arboreus cum orbiculis.

Muscus fœniculaceus, Lugd.

Muscus ramosus & muscus ramosus floridus, Taber. Ger.

Muscus quernus fruticosus *τεχόφωμο*, Col.

Potissimum in Quercu & Fago varians umbellæ majorib. & minorib. planiorib. & radijs multo diametro longiorib. ramosis ac hirsutis.

IV. Muscus arboreus capitulis cavis.

Muscus alter *πλάσπινο διασφύλλον*, Col.

V. Muscus arboreus coralloides.

Muscus alter quernus coralloides *ἀφύλλον*, Col.

VI. Muscus arboreus nodosus.

Dendrobryon geniculatum, Col.

VII. Muscus pulmonarius.

Pulmonaria, Trag. Matth. Fuch. Dod. ut: Gesn. hor. Lac. Lon. Tab.

Pulmonaria prima, Cast. tertia, Clus. pan.

Pulmonaria fungosa, Lugd. vulgaris, Thal.

Muscus pulmonarius, Lob.

Pulmonaria, Lichenis quoddam genus, Cæs.

Hepatica terrestris, Ger. ico.

Variat lacinijs latioribus & angustioribus & hæc Lichen arboreus, Tab. & Ger. dicitur. Arboribus præsertim Quercui, Sorbo aucupariæ & alijs adnascitur: petris quoque, sed hoc candidius est.

VIII. Muscus crustæ modo arboribus adnascens.

Lichen Dioscoridis & Plinij alterum, Col.

Procura Valefianorum.

In arborum caudicibus, in petris, tophis & tectorum tegulis veluti patella adhæret: colore

varians, viridante, flavescente & cinereo vetustate petris adhæret: arborum caudicibus lutescens crustosa & major observatur.

MUSCUS SAXATILIS VEL LICHEN.

Lειχλὸν Græcis, Latinis similiter Lichen sic dicitur Galeno, quia lichenes, id est, impetigines curat. Dioscoridi l. 4. c. 53. λειχλὸν, quæ petris innascitur & aliqui βέβρον appellant, ceu muscus est roscidus petris inherens. At Plinio duplex est l. 26. c. 4. Lichen herba in Lichenis remedijs omnibus præfertur, inde nomine invento: nascitur in saxosis folio uno, ad radicem lato: caule uno parvo, longis folijs dependentibus: est aliud Lichenis genus, petrus tantum inherens ut Muscus: qui & ipse illinitur.

- I. Lichen petræus latifolius sive Hepatica fontana.
Hepatica, Brunf. Lon. prima, Tab.
Jecoraria seu Hepatica fontana, Trag.
Lichen, Matt. Fuch. Ang. Dod. ut: Cord. in Dioscor. Lac. Tur. Cast. Lugd. Cæs. Thal.
Lichen primus, Lob. petræa, Ger.
II. Lichen petræus stellatus.
Lichen secundus, Lob. Lugd.
Hepatica secunda, Tab. Ger.
III. Lichen petræus umbellatus.
Lichen tertius, Lob. Lugd.
Hepatica tertia, Tab.
IV. Lichen petræus muscosus racemosus,

in Prodomo sub 15. descriptus.

- V. Lichen petræus cauliculo pileolum sustinente.
Lichen Plinij primus pileatus, Col.
VI. Lichen petræus cauliculo calceato.
Lichen alter minor caule *ἡνὸς δὲ δεικνύω*, Col.
VII. Lichen petræus minimus fructu orobi.
Lichen alter acaulis *ἡνὸς φυλλὸν ἐκέρπει*, Col.
VIII. Muscus saxatilis ericoides: qui 7. in Prodomo,
IX. Muscus saxatilis repens coma sparfa.
Duplex est latiore folio in aquis, qui Muscus est 14. in Prodomo: angustiore expanso, qui supra lapides Hærcyonicæ reperitur.

LENTICULA PALUSTRIS.

Lens sive Lenticula palustris, Dioscoridi l. 4. c. 88. φανὸς ὁ ἐν τῶν τελευτῶν δicitur (quod foliolum sit lenticule forma) quæ in aquis pigris stagnantibus reperitur, muscus scilicet lenticula similis.

- I. Lenticula palustris vulgaris.
Lenticula aquatica, Brunf. Thal.
Lenticula palustris, Trag. Cæs. Tab.
Lens palustris, Matth. Dod. gal. Ang. Cord. in Dioscor. Tur. Lac. Lob. Lugd. Ger.
Lenticula, Ad.
Lens palustris, Dod.
II. Lenticula palustris bifolia fructu retragone.
Callitriche Plinij, Colum.
III. Lenticula aquatica trisulca.
Hederula aquatica, Lob. belg. Ger.
Hederula palustris, Tab.
IV. Lenticula palustris quadrifolia.
Lens palustris altera, Matth. Lac. Lug. Cast. ap.
Lenticula palustris secunda, Tab.
an Lenticulæ alterum genus, Cæs.
Lemna Theophrasti, Lugd.

Theophrasto 4. hist. 11. λέμνα quod vocatur, altius mergitur in aqua.

- V. Lenticula palustris latifolia punctata.
Stratiotes aquatica Dioscoridis, Cæs.
VI. Lenticula palustris Ægyptiaca, sive Stratiotes aquatica folijs Sedo majore latioribus, Hayhalem elmaoin, quasi dicas aquosum sedum, Stratiotes Dioscoridis, Alp.
Dioscoridi lib. 4. cap. 102. στρατιώτης sive ποσέμιος & στρατιώτης, ex eo cognomentum traxit, quod aquis supernatet, & sine radice vivit: folium habet Aizoo simile, at majus. Plinio lib. 24. cap. 18. Stratiotis in Ægypto tantum & inundatione Nili nascitur, Aizoo similis, ni majora haberet folia.
VII. Quadrifolium aquaticum nobis incognitum.
Tetraphyllum, Lugd.

S E C T I O Q U A R T A.

MUSCUS MARITIMUS; FUCUS SIVE ALGA; CORALLINA;
CORALLUM; PORUS; ANDROSACE; ALCYONIUM;
SPONGIA; URTICA MARITIMA.

MUSCUS ET FUCUS MARINUS.

Muscus Marinus βρύον θαλάσσιον Dioscoridi lib. 4. cap. 99. in saxis testisq; ad mare nascitur, capillaceus, gracilis sine caule.

Fucus Marinus φύκος θαλάσσιον lib. 4. cap. 100. quoddam latum : alterum oblongum & quadantenus puniceum : tertium candidum, quod in Creta nascitur juxta terram, pulchrè floridum, neque corruptioni obnoxium. Et Theophrasto 4. hist. 7. φύκος plura sunt genera : quoddam folio lato, colore herbido, quod Porrum quidam appellant, alij cingulum radice hirta, extrinsecus squammata : intrinsecus longa admodum crassaq; &c. Aliud folio crinito terra ipsi adherens, sepeq; à mari tantum alluitur. Alterum altius degit, in mari extero circa Hercules columnas nascitur, mira magnitudine & latitudine, & ut ferunt, amplius quàm ut manu comprehendi possit, &c. Alga verò proveniens in alto, quam Spongiarij pelagicum deserunt, in Creta insula juxta terram, super saxa plurima optimaq; provenit, qua non solum vittas, sed etiam lanas vestesq; inficiunt, &c. Sunt alia Graminibus proxima, quippe folio simili, radice geniculata, longa, oblique adherente modo graminis, & caule calamaceo ut gramen, magnitudine Alga minore. Est aliud βρύον dictum, folio coleris herbidi, amplo, nec Lactuca dissimili, rugosiore tamen & veluti contracto : caret caule : sed ab uno initio plura folia ejusmodi exeunt & rursus ab alio : nascitur super tegulas fictiliaq; juxta terram. His verbis Theophrastus Fuci marini quinque genera proposuit : Zostera sive Prason : capillaceum sive sceniculaceum : tinctorium spongiariorum sive pelagicum : gramineum : lactuceum. Plinio qui βρύον & φύκος confundit lib. 27. cap. 8. Bryon marina herba sine dubitatione est, lactuca folijs similis, rugosa veluti contracta sine caule, ab ima radice exeuntibus folijs : nascitur in scopulis maximè testisq; terra comprehensis. Idem lib. 13. cap. 25. (de Phucis sive Algis agens) Non habet lingua alia nomen, quod Græci Phycos vocant : quoniam Alga herbarum magis vocabulum intelligitur. Folia lata, colore viridi gignit, quod quidam prason vocant, alij Zostera. Alterum genus ejusdem capillaceo folio simile sceniculo, in saxis nascitur, superius in vadis haud procul littore. Verno utrumque & interit autumnno. Circa Cretam insulam nato in petris purpuras quoque inficiunt : laudatissimo à parte Aquilonis unà cum spongijs. Tertium gramine simile, radice geniculata, & caule qualiter calami. Aliud genus Phycorum, Bryon vocatur folio Lactuce, rugosiore tantum, jam hoc interius nascens.

Muscus maritimus.

I. Muscus capillaceus multifido folio albidus.
Muscus marinus vulgarissimus, Lob. Lugd.
Muscus marinus 2. Dod. at primus, Eid. belg.
Muscus marinus 3. Tab. marinus, Ger.
Muscus marinus herbaceus mollior, Cæs.
Muscus albus marinus, Imper.

II. Muscus capillaceus multifidus niger.
Fuci marini nigri repentis nomine ex mare Balthico accepimus.

III. Muscus maritimus viridis multifido folio.
Palmula marina, Imper.
Muscus marinus, Clus. hist.

Hujus diversæ sunt species.

IV. Muscus maritimus tenuissimè dissectus ruber.
an Fucus sive Alga tinctoria, Lugd.

V. Muscus pennæ similis.

Penna marina, Imper.

VI. Muscus maritimus filicis folio.

Myrophillum pelagicum Cortusi, Clus. hist.

VII. Muscus maritimus Adianto affinis.

Pennaria marina, Imper.

VIII. Muscus maritimus Adianto similis alter.

Polypodium marinum, Imper.

IX. Muscus maritimus Gossypio similis.

Gossypium muscus, Imper.

X. Alga bombycina, in Prodromo descripta.

Muscus Coralloides.

I. Muscus maritimus sive Corallina officinarum.

Muscus marinus, Matth. Ang. Dod. ut : Cord. in Diof. Lac. Tur. Cast. Lugd. Cæs. Tab. Corallina, Lob. Lon. Lem.

Fucus capillaceus, Lugd.

II. Muscus coralloides squammulis loricatus.

Bryon thalassion, Tur.

Muscus marinus 3. Dod. vel 2. Eid. belg.

Muscus candidus coralloides squammatus, Lobel.

Muscus marinus candidus coralloides, Lugd.

Corallina altera, Tab.

III. Muscus coralloides latifolius.

Muscus coralliformis, Lob. belg.

IV. Musc. foliolis lariusculis ambitu dissectis.

Muscus marinus 3. Dod. belg.

Fuci subrotundi.

I. Fucus folio rotundo.

Sertolaria, Imper.

Corallina latifolia & Opuntia marina, Cortuf.

Lichen marinus, Clus. hist.

II. Lichen maritimus, Lob. belg. Tab.

III. Fucus umbilicus marinus dictus.

Umbilicus marinus, Imper.

IV. Fucus fungis affinis.

Fucus fungularis, Imper.

Est major & minor.

V. Fucus cavus.

Herba cava, Imper.

Fucus sive Alga latifolia.

I. Muscus marinus Lactucæ folio.

Fucus marinus 1. Dioscoridis, Theoph.

Bryon Lactucæ folijs Plin. & Lob.

Muscus marinus alter, Matth. Cast.

Muscus marinus Theophrasti, Dod. gal. Lugd.

Therapidion Cratevæ, Ang.

Bryon thalassion, Tur.

Fucus marinus prior, Dod.

Muscus marinus virens latifolius, Dod. belg.

Lactuca marina, Tab.

II. Muscus lactucæ marinæ similis.

Fucus linza dictus, Imper.

III. Alga intybacea diversa à Musco primo.

Fucus sive Alga intybacea, Lugd.

IV. Alga longissimo lato tenuique folio.

Sub Fuco 4. in Prodromo describitur.

V. Alga longissimo lato crassoque folio.

Fucus 3. in Prodromo.

VI. Alga latifolia chartæ similis costa carens.

Folium grande ex Algæ genere, quod ex Madera advehitur cum Saccharo, Cæsalp. cap. de Alga & de Musa.

VII. Alga latifolia coriacea.

Palmifolium giganteum sive fucus giganteus, Imper.

an Urack Nortmanorum, Lob.

VIII. Alga membranacea ceranoides.

Fucus 6. in Prodromo.

IX. Alga maritima gallopavonis plumas referens.

Fucus 7. in Prodromo.

Fucus sive Alga angustifolia.

I. Fucus arboreus polyschides edulis: 2. in Prodromo.

II. Fucus alatus sive phasganoides: 1. in Prodromo.

III. Fucus longo angusto crassoque folio: 5. in Prodromo.

an Fucus Zoster, Lugd.

Fuci maritimi 2. species, Dod. belg.

IV. Fucus angustifolius ligulas referens.

Fucus marinus alter, Dod. belg.

V. Alga angustifolia vitrariorum.

Fucus marinus primus, Ang.

Fucus marinus, Lac. alter, Dod.

Alga, Cæs. Imper. marina, Lob. ico.

Fucus sive Alga marina graminea, Lugd. cum duplici figura.

Hæc duplex: folijs alia latioribus, alia angustioribus, utriusque folia initio virent, dein cum exiccantur albescunt: verum etiam angustifolia candidissima reperitur.

VI. Alga cornu cervi divisura.

Herba Cretica quæ tinctoribus Rubella, hoc nomine Imperatus misit.

VII. Alga gramineo folio.

Algæ minimum genus, Cæs.

Fucus sive Alga capillaceo folio.

I. Alga viridis capillaceo folio.

an Conferva Plinij Ang.

Conferva Plinij, Lob. Lugd Imper.

Linum marinum, Imper. qui hoc nomine misit.

Duplex est: alia in maritimis quæ Muscus tomentosus, sive Conferva; alia in aquis stagnantibus, quæ Linum aquaticum Imper. dicitur.

II. Alga nigro capillaceo folio.

Filum maritimum Germanicum in Prod.

III. Alga fontalis trichodes.

Conferva trichodes, vel Trichomanes aquaticum, Lugd.

IV. Alga in tubulis aquam fontanam ducentibus.

FUCI ARBORIBUS, FRUTICIBUS.

vel etiam herbis aſſimilati.

Nascuntur etiam in mari Fuci qui fruticibus arboribusve aſſimilantur : quare Theophrastus 4. hist. 7. scribit, nasci Quercus & Abietes super lapides ſictiliaq; radicibus carentes, sed patellarum nudo adherentes, &c. Ibidem & Palma Pelagica meminit. Et Plinius lib. 13. cap. 25. in alto vero Abies & Quercus cubitali altitudine, ramis earum adherent concha : Quercu etiam tingi lanas tradunt. Glandem etiam quasdam ferre in alto, &c. Vitis paſſim nascitur, sed Ficus sine folijs rubro cortice & palma fruticum generis : extra Herculis Columnas, porri fronde nascitur frutex & alius lauri & thymi, &c.

Fuci folliculacei.

I. Fucus maritimus nodosus.

Fucus maritimus 3. Dod. belg.

II. Fucus maritimus alter tuberculis paucissimis.

Fucus marinus 4. Dod. belg.

III. Fucus maritimus, vel Quercus maritima vesiculas habens.

Quercus marina, Lobel. Cluſ. hisp. Tabern. at 1. Eid. histor.

Fucus marinus primus, Dod. belg.

an Alga vulgaris ramosa, Lem. ocul.

IV. Fucus maritimus vel quercus maritima, foliorum extremis tumidis, quam aliqui glandiferam vocant.

Quercus marina altera, Cluſ. hist.

Hæc cum priore una figura à Lobelio, Tab. & Cluſ. in hist. exprimitur.

V. Fucus maritimus folijs tumidis barbatis : in Prodr. sub Quercu maritima 3. describitur.

VI. Fucus folliculaceus fœniculi folio longiore.

Phucus marinus folio fœniculi, Ang.

Fucus ferulaceus, Lob. Lugd.

an Algæ species 2. Lem. ocul.

VII. Fucus folliculaceus folijs fœniculi brevioribus.

Muscus marinus virens tenuifolius, Dod. belg.

VIII. Fucus folliculaceus folijs Abrotani.

Fucus marinus folijs Abrotani maris, Lob.

Fucus marinus tenuifolius, Tab.

Muscus marinus folijs abrotani, Lugd.

Gongularis marina seu Abies marina, Theoph. Imper.

IX. Fucus racemosus vel racemus marinus.

Acinaria marina prima, Imper.

X. Fucus folliculaceus serrato folio.

Lenticula marina ferratis folijs, Lob. Lugdun. Tabern.

Sargazo Acoſtæ, Lugdun. Linc. part. 3. Orient. cap. 4. 5. 8. & part. 4. fig. 10.

Vitis marina Theoph. Alga prima, Lem. ocul.

Acinariae marinæ 3. species, Imper.

an Klaptmutſen herba magna copia fluctuans : part. 5. Ind. Orient.

XI. Fucus maritimus bacciferus.

Herba mari innatans folijs rutaceis, baccis Juniperinis similibus : mare ita herbidum efficiens ut pratum referret : Leriõ defc. Brasil. c. 20.

XII. Fucus folliculaceus linariae folio.

Lenticula marina Serapionis & Uva marina quorundam, Lob. Lugd.

Lenticula marina Serapionis, Tab.

Acinariae marinæ altera species, Imper.

XIII. Abieti similis maritima.

Muscus coralloides alter, Lob. Lugd.

Abies marina belgica, Cluſ. hisp. & hist.

XIV. Tamarisco similis maritima.

Myrica marina Batavica, Cluſ. hist.

an Tamariciola Fucus, Imper.

XV. Fucus cupresso similis.

Fucus cupressinus, Imper.

XVI. Salix maritima.

Salix marina testis ostrearum & saxis innascens, Lugd.

XVII. Ericæ similis maritima.

Frutex marinus Ericæ facie, Cluſ. exot. l. 6. c. 5.

XVIII. Resedæ similis maritima.

Planta marina resedæ facie, Cluſ. exot. l. 6. c. 6.

XIX. Equifeto similis faxea.

Hippuris faxea, Cluſ. exot. l. 6. c. 8.

XX. Abrotano similis faxea.

Planta faxea *algorovœidys*, Cluſ. exot. l. 6. c. 7.

Fuci diversi ex Imperato : qui cum nobis incogniti, in certas classes reponi non potuerunt.

I. Fucus marinus Roccella tinctorum.

II. Fucus capillaceus Roccella.

an Fucus 3. Ang.

III. Fucus verrucosus tinctorius Roccella.

IV. Fucus lumbricalis, aliquibus Corallina.

- V. Fucus marinus lanuta.
 VI. Fucus radicella sive Vermicularis.
 VII. Fucus terzola, Vermicularis species.
 VIII. Fucus forcillata lumbricalis species.
 IX. Fucus tremula.
 X. Fucus scoparia, Pennachio marinus.
 XI. Fucus vermicularis laqueus dictus.

- XII. Fuci cristati sc. Quercus & Ilex marina.
 XIII. Fucus vermicularis duplex Retufa & Sempia.
 XIV. Muscus marinus trifolia.
 XV. Muscus marinus Alghetta.
 XVI. Fucus axungiola.
 XVII. Fucus aliquibus palma marina duplex vel cortice rugoso vel lævi.

C O R A L L I N A.

- I. Corallina fruticosa recta alba.
 Juncus petrosus, Ang.
 Lithophyton marinum albicans, Gesn. foss.
 Quercus marina Theoph. Clus. hisp. & exot.
 Corallina alba, Lob. Tab.
 Corallium album, Lugd.
 Muscus marinus fruticosus, Cast.
 Corallij similes frutices, Cæs.
 Ligno intus durissimo & nigro cui crusta obducitur, alijs candida, alijs cinerea, alijs rubens, testacea substantia.
 II. Corallina lutea punctata.
 III. Corallina fruticosa purpurea.
 Lithophyton marinum rubri seu purpurei coloris, Gesn.
 Corallina rubens Antiphatis facie, Lob.
 Corallina rubra, Tab.
 Quercus marina Theophr. Clus. exot. libr. 6. cap. 4.
 Quercus marina cum sua basi, Eid. curis post.
 IV. Corallina nigra veluti spinis exasperata.
 V. Corallina nigra setacea hirsuta.

- Antiphates 2. species, Ponæ.
 VI. Corallina nigra setacea.
 Antiphates sive Corallina 3. Ponæ ital.
 VII. Corallina nigra setacea circumvoluta.
 Antiphatis sive Corallina 3. altera species, Pon. ital.
 VIII. Eschara coralloides, Clus. exot. l. 6. c. 9.
 IX. Corallina affinis Nodularia.
 Nodularia, Imper.
 Variat colore albo, pullo, puniceo.
 X. Corallina facie grumoso cortice.
 Arbuscula marina coralloides, Clus. exot. l. 6. c. r.
 XI. Corallina alba nodosa: quæ 1. in Prod.
 XII. Corallina cinerea rugosa, 2. in Prod. quæ duplex est.
 XIII. Corallina cortice reticulato maculoso purpurascens.
 Frutex marinus elegantissimus, ad Palmæ marinæ genus Theoph. accedens, Cl. exot. l. 6. c. 12.
 XIV. Corallina reticulato cortice altera.
 Planta marina retiformis, Clus. exot. l. 6. c. 3.
 XV. Corallina pallidè flavescens cortice lævi: quæ 3. in Prodromo.

C O R A L L U M.

- I. Corallum rubrum.
 Corallium, Gesn. Lob. Lugd. Cæs.
 Corallum rubrum, Imper.
 Variat: coloris vel intense, vel dilute rubri est, vel subflavescentis, vel fusci.
 II. Corallum nigrum.
 Corallium nigrum, Gesn. Cæs.
 Antiphates sive Corallium nigrum, Lob. Lugd.
 III. Corallium extra rubens intus nigrum, Cæs. salp.
 IV. Corallium album: & Lob.
 Corallium album, cujus nec apud Græcos, nec Latinos mentio fit, Cæs.

- In hoc varietas est: asperum est & striatum.
 V. Corallum album ramosum.
 Corallum album fistulosum, Imper.
 VI. Corallum album ramosum alterum.
 Coralloides seu Coralli albi varietas, Lob. Lug.
 VII. Corallum album verrucosum punctatum.
 Corallum album punctatum, Imper.
 VIII. Corallum album stellatum.
 Corallum stellatum, Imper.
 Est majus & minus.
 IX. Corallum album articulatum.
 Corallum articulatum ex Majorica, Imper.

Κοράλλιον, inquit Dioscorides l. 5. c. 139. aliqui Κοράλλιον ἁπλοῦς appellant, marina planta est, qua alto mari exempta duratur statim atque emergit, quasi à circumfuso nobis aëre lapidescat concrefcátve. Probatissimum rubens colore Sandrachæ, aut Sandycis saturatæ, ut quod in lapidis duritiem coijt scabrosum fistulosum seu concavum, praterea inane seu spongiosum, vitiosum existimatur. Quod ἄρταβες vocatur corallium quoque est, sed specie tantummodo distans: est colore nigro, arboris & ipsum figura, at magis ramosum Plinio l. 32. c. 2. Corallio forma est fructicis, coloris viridis: bacca ejus candida sub aqua & molles, exempta confestim durantur & rubeſcunt quasi Corna sativa specie atque magnitudine: ajunt tractu protinus lapidescere, si vivat: itaque occupari, evelliq; retibus, aut acriferramento præcidi: hac de causa Curallium vocitatum interpretantur (ὅτι ἐὶ ἀλλήνῃ ἔστειται, quoniam in mari tondetur.) Probatissimum quam maximè rubens & quam ramosissimum, nec scabrosum aut lapideum, vel rursus inane aut concavum: authoritas baccarum ejus non minus in Indorum viris quoque pretiosa est, quam fœminis nostris uniones Indici (sed putavit Plinius baccarum formam artificio paratam, sponte nasci.) Antiphatis verò l. 7. c. 10. inter gemmas meminit, quæ nigra sit & non translucens. Hujus volunt etiam meminisse lib. 3. cap. ult. his verbis: Ifidos plocamon, corallio similis sine folijs: præcisum mutato colore in nigrum dureſcere: cum cadat frangi: item alium qui vocetur charitoblepharon efficacem in amatorijs: hac Plinius. Hoc posterius nigrum esse corallium, hinc quidam arbitrantur, quod olim in supercilijs fœminarum, color niger pulcherrimus & verustissimus haberetur. Refert Linscottus par. 3. Ind. Orient. cap. 1. ad caput Bonæ spei scopulos esse, qui magna ex parte Corallio, eoq; acutissimo, asperrimoq; & omnifarj coloris, ut nigri, albi, aruginosi seu viridis, constant.

P O R I C O R A L L O A F F I N E S.

Plinius l. 36. c. 17. Pori lapidis servandis corporibus idonei meminit: Pario similis candore & duritie, minus tamen ponderosus, qui Porus vocatur. Cùm Plinius ita brevis sit, an de his locutus ignoramus: Equidem lapides substantia sunt Corallijs proximi, & potissimum porositate, unde nomen habent, à Corallijs differunt.

I. Corallo affinis Porus magnus.
Porus magnus, Imper.	colore pro partium diversitate reperitur.
II. Corallo albo affinis Porus ramosus.
Porus ramosus, Imper.	VI. Porus facie Sabinæ, Imper.
III. Milepora, Imper.	VII. Porus cervinus, Imper.
IV. Corallis affinis Madrepora stellata.
Madrepora, Imper.	VIII. Porus reticulatus & Eschara marina,
Imper.
V. Corallis affinis Madrepora ramosa.
Madrepora ramosa, Imper.	IX. Frondipora, Imper.
In eadem planta varietas & in substantia &	X. Porus tabularius, Imper.
	XI. Porus anguinus, Imper.
	XII. Corallijs affine Alcyonium rubrum.
Tabularia purpurea, Imper.

A N D R O S A C E.

Ἄνδρῶνες Dioscoridi l. 3. c. 150. herba est alba tenuibus cirris sine folijs, folliculum habens in cacumine, quo semen continetur: in maritimis Syria nascitur. Idem Plinius l. 26. c. 4. Androsaces dicitur, quod Hydopicorum aquas ducat, vel Hydrosaces, quia non nisi in aquis crescat.

I. Androsaces petrae innascens vel major.
Androsaces, Matth. Lon. Cast. Lugd.
Musci marini genus, Guil.
Hanc ex Istria habemus, & à sequenti cirris longioribus, folliculis sive clypeolis (sed femine carentibus) in cacumine minoribus, differt.	Ad. Lobel. icon.
Androsaces, Lobel. Lugd. (& Umbilicus marinus Monspel.) Cam. ep. utramque una figura exhibet.
Fungus marinus minimus, Cæf.
Androsace Matthioli, Tab. Ger.
Hanc communiter conchæ, rarius petrae innascentem in stagnis circa Magalonam & Frontignanum observavimus.
II. Androsaces Chamæ conchæ innascens, vel minor.
Androsaces, Coryledon foliosum marinum,	

ALCYO-

A L C Y O N I U M.

Aλκυόνιον Dioscoridi l. 5. c. 136. cujus quinque genera facit: unum spissum est, acerbis saporis, spongiosa facie, insuperque virosum, grave ac piscem olens: alterum oculorum pterygio aut spongia simile, leve & multicavum, odore fere algæ: tertium vermiculi forma & colore pene purpureum est, quod Milesium quidam vocant: quartum succidus velleribus non admodum dissimile, multis inanitatibus hians ac leve: quintum figura fungi, inodorum, intus quidem asperum, quodammodo pumicosum, foris verò leve, acre. Plinius l. 32. c. 8. fit in mari & Halcyoneum appellatum, ex nidis ut aliqui existimant, halcyonum & ceycum: ut alij, è sordibus spumarum crassescens: alij è limo, vel quadam maris lanugine. Quatuor ejus genera: cinereum spissum, odoris asperi: alterum molle lenius odore fere algæ: tertium candidioris vermiculi: quartum pumicosius spongiæque putri simile, penè purpureum, quod optimum: hoc & Milesium vocatur: quo candidius autem hoc minus probabile est.

- I. Alcyonium durum sive i. Diosc. Imper.
 II. Favago Australis, Alcyonium 2. Dioscor. quod duplex existit, Imper.
 III. Alcyonium vermiculare, Imper. Alcyonium 3. Diosc. Cæf.
 Hoc non solum purpureum, sed & candidum ac flavescens reperitur.
 IV. Alcyonium molle vel 4. Diosc. Imp.
 V. Alcyonium stuposum, vel 4. Diosc. Imp.
 VI. Alcyonium foraminosum vel quintum Diosc. Imper.
 VII. Alcyon. forma fructus alicujus ficus. Alcyonium tuberosum vel 5. Diosc. Imp.
 VIII. Alcyonium ingens & 3. quod ad 5. Diosc. referri potest, Clus. exot.
 IX. Alcyonium cervi cornua cum cranij parte referens.

- Alcyonium monstrosum sive i. Clus. ex. l. 6. c. 12.
 X. Alcyonium chirothecæ facie. Alcyonium alterum, Clus. l. c. Cum secundo Dioscoridis nonnullam affinitatem habet.
 XI. Fungus auricularis, Cæf. Muscus saxatilis, aliquibus Alcyonium quintum Diosc. Imp.
 XII. Bursa marina & Alcyonij genus 4. Cæf.
 XIII. Rosa marina ad quintum Alcyonij speciem referenda, Cæf.
 XIV. Pila marina, Cæf.
 XV. Pila marina velut ex ampullis constans ad spumæ similitudinem. Spuma maris, Cæf.
 Variat colore modò candido, modò rubro, aliquando flavescente.

Z O O P H Y T A.

Zωόφυτα sunt quæ nec animalium, nec plantarum, sed tertiam ex utroque naturam habent, & ut Aristoteles loquitur, τὰ ἐπιμυφότερα φύσις καὶ ζωὴ, quæ ambigunt inter plantam & animal, quæ Plant animalia dici possunt: talia sunt Spongia, Urtica marina.

S P O N G I Æ.

Σπόγγη Græcis, Spongia: Etymologicus sic dici scribit πρὸς τὸ σπῆν τὰ ἕρσῶ, quod humorem attrahat & combibat. Dioscoridi lib. 5. cap. 138. è spongiis alias nonnulli mares appellaverunt, quæ tenuibus sunt fistulis ac spissa densave, è quibus rursus duriores τράγυς nominaverunt: alias vero feminas, quæ contrario ac antedictæ modo se habent. Et Plinio lib. 9. cap. 45. Spongiarum tria genera accepimus: spissum ac prædurum & asperum, tragos id (ab odore gravi) vocatur: minus spissum & mollius, manon: tenue densumque, ex quo penicilli (sive turunda sinuosis & cavis ulceribus inmittuntur) parantur. Hæ sane ζωόφυτα καὶ ζωόδενδρα dicuntur, quæ ut habet Plinius l. c. neg. fruticum neg. animalium, sed tertiam quandam ex utroque naturam habent: ejusmodi, inquit idem, sunt Urtica & Spongia.

- I. Spongia globosa, Imper.
 II. Spongia compressa, Imper.
 III. Spongia compressa magna. Spongia marina alba & flava, Tab. Ger.
 Spongia compressa latissima, Imper.
 IV. Spongia hircina, Imper.

- V. Spongia velaris, Imper.
 VI. Spongia ramosa. Confervæ marinæ genus, Lob. Lugd. Corallina Britannica Penæ, Lugd. an Ifidos plocamon corallio similis Pl. l. 1. c. 24.
 VII. Spongia ramosa fistulosa.

VIII. Spon-

VIII. Spongiosus fucus, Imper.
Hujus diversæ species: una barbæ similis: altera arbusculæ in ramos divisæ: alia instar manus

humanæ: aliæ figuræ turbinatæ instar pini.

IX. Spongia forma infundibuli.

Spongia elegans, Clus. exot. l. 6. c. 11.

URTICA MARINA, ET ALIA.

Urtica dicta, quod admodum contrectantis manum pugnat. Sic Plinius lib. 9. cap. 45. Urtica noctu vagatur, noctuq; mutantur: carnosæ frondis his natura & carne vescuntur: vis pruritu mordax eademq; que terrestris urtica, &c. Verùm Bellonius, inter pisces molles: Rondeletius, inter animalia imperfecta & quidem genere mollia refert.

Genus duplex Aristotelis 5. hist. 16. At Rondeletio species sex sunt. Plinio lib. 9. c. 43. alterum earum que soluta sunt, quas vagari scribit Plinius: alterum earum genus saxi affixum semper hæret.

I. Urtica 5. & 6. Rond. (& ex eo Aldroan. Urtica soluta 1. & 2. Tab.
II. Urtica explicata & contracta, Bello. Italis Cunnus marinus: & Tab. de his vide Gesn. Bellon. Rondelet. & Aldroandum, qui formas diversas pingit.
III. Pulmo marinus, Matth. Tab. Aldroan.
IV. Holothuria, Aristot. Plin. Rondel. (qui duas species haber) & Aldroan.
V. Tethya, Aristot. Plin. Rond. Bellon. Ges. Aldroando, cui sex species.
VI. Mentula marina, Rond. cui duplex est. Genitale marinum, Bellon.
Epipetron Gesneri, cum hac convenire vi-

detur, Aldroan.

VII. Penna marina, Rond. Ges. quæ Mentula alata piscatoribus, Aldro. cui duplex est.

VIII. Manus marina, Ges. ex eo Aldroan.

IX. Arantia marina.

X. Malum granatum, Aldro.

XI. Malum insanum marinum, Rond. ex eo Aldroan.

XII. Pyrum marinum, Aldr.

XIII. Cucumer marinum, Plin. Rond. ex eo Aldroan.

XIV. Uva marina, Plin. Rondelet. ex eo Aldroan.

XV. Fungus marinus, Aldroando.

SECTIO QUINTA. FUNGI ET TUBERA. F U N G I.

Fungi Græcis *wvntes* dicuntur: de quibus Theophrastus 1. hist. 8. & 9. Fungus pediculum longè majorem, aequalem quam Gladiolus habet & radice penitus caret: & 3. hist. 9. verum è radicibus arboris & juxta radices erumpit: & 4. hi. 8. cum autem aqua plures inceserint fungi juxta mare rubrum quodam in loco erumpunt, qui Sole tacti in lapidem mutantur. Horum origo Plin. l. 22. c. 23. ex pituita arborum. Nam Fungi sicut & Tubera, neq; plantæ, neq; radices, neq; flores, neq; semina sunt, sed nihil aliud quam terra, arborum, lignorum putridorum, aliarumq; putrilaginum humiditates superflue: id quod inde colligi potest, quod omnes Fungi & Tubera, maximè ea que edendo sunt, à tonitribus & pluvioso cæli statu frequentius nasci soleant.

Differentia duplex Dioscor. l. 4. c. 83. aut enim edules sunt, aut exitiosi: hi multis de causis tales evadunt: aut qui juxta clavos rubiginosos, aut pannos putridos, aut serpentum latibula gignuntur, aut arboribus privatis fructus noxios ferentibus adnascuntur. Habent verò qui tales sunt intra se lentorem quandam concretum & stringenti modo viscosum, & terra eruti si reponantur, celeriter corrupti computrescunt. At Pl. l. c. Fungorum numerosa genera: tutissimi qui rubent callo (fortè carne) minus dilato rubore quàm boleti: mox candidi, velut apice flaminis insignibus, pediculis: tertium genus suilli, venenis accommodatissimi. Quidam discrevere arborum generibus, fico, ferula (potius betula) & gummi ferentibus: nos item sago, aut robore, aut cupresso: omnium color lividus.

Verum alij ex terra nascuntur: alij veterum arborum caudicibus subinde & eorum ramis (vix enim ulla arbor senescens in qua non conspiciantur) adnascuntur: alij saxi, tectis stramineis, putridis lignis insident, & quandoq; supra solum reperiuntur. Guilan. com. de pap. nov. 17. & alterum genus sive Ciema alterum dicit.

I. Fungus porosus.

Fungorum primum genus, Trag. Lon.

Fungorum præcipuum genus, Gef. col.

Spongiola nonnullis, Dod. Imper. Neapolitanorum, Ponæ.

Fungi, favaginosi, sive Fungi rugosi favis mel-
lis similes, Lob. belg.

Fungus spongiosus Dalechampi, Lugd.

Fungi rugosi, Cast.

Fungi esculenti primum genus, Clus. hist.

Fungi præcoces, Dod. belg.

Hujus quatuor sunt species: nam primus fungus parvus est, rugosus albicans, quasi fuligine infestus: 2. radicem Aristolochiæ rotundæ exiccata refert, coloris ex ruffo fusci: 3. duplo amplior plerunq; orbicularis: 4. in longitudinem metæ instar excrefcit.

II. Fungus apice pyramidali & angusto.

Fungi esculenti alterum genus, Clus.

III. Fungus in metam fastigiatus albus fusco tinctus.

Fungi esculenti quartum genus, Clus.

Hic triplex est: primus & secundus parvus & mediocris, ambo coloris albicantis fusco tincti: tertius major magis fuscus, interdum notis distinctus.

IV. Fungus orbicularis exalbidus pratensis.

Fungi esculenti tertium genus, vel S. Georgij, Clus.

V. Fungus angulosus pediculo exiguo.

Fungi esculenti quintum genus, Clus.

Triplex est: 1. angulosus: 2. magis orbicularis: 3. major, in tres lacinias divisus: ad arborum radices.

VI. Fungus radice carens dimidium fungum & orbem referens.

Fungi pezizæ esculenti, Colum.

Ad Fagorum radices Agarici modo crescit.

VII. Fungus umbilicum exprimentes plures simul alti.

Fungus in populo alba, Matth.

Populei *ayepiras*, Dod.

Fungi esculenti sextum genus, Clus.

Ad arborum radices, sola magnitudine differens observatur, ex ætate proveniens.

Fungorum sub Populo nascentium, qui Turini vocantur, subrubentium, pediculo candido, qui in cibis minime probantur, Cæf. auctore.

Huc referendi Calucci vulgo dicti apud Portam, qui bini aut tres ab uno pediculo procedunt ve-

lut galli cristæ, acri odore, coma velut villosa.

VIII. Fungus umbilicum referens variegatus.

Fungi esculenti decimum tertium genus, Clus.

Variat: nam in primo supernè color ex cæruleo, viridi & fusco commixtus conspicitur, infernè ex albo sublatus: 2. supernè color flavescens veluti fuligine infestus, infernè albus fuscis strijs distinctus: 3. supernè ex albo viridis, infernè candicans & striatus: 4. supernè ex purpureo & saturatè rubro, raris albis maculis notatus; infernè candicans fuscis strijs aspersis, oris dilutè purpurascens: 5. asperior reliquis, supernè coloris ex albo fusci, inferius candicans, fuscis strijs discurrentibus.

IX. Fungus orbicularis sulcatus albus fusco permixto.

Fungi esculenti septimum genus, Clus.

Duplex est: alter tumens, coloris vel albi fusco permixti, vel maculis quibusdam aspersis: alter orbicularis candicans.

X. Fungus pileolo lato orbiculari candicante.

Fungi orbiculari, vel Fungorum tertium genus, Trag.

Fungi boleti, Cord. in Diosc. Lon.

Fungi nemorum, Lob. Belg.

Fungi esculenti octavum genus, Clus.

Triplex est: 1. minor candicans: 2. major albicans maculis fuscis & flavescens aspersis: 3. amplior adhuc ex fusco subrubens.

XI. Fungus pileolo lato orbiculari flavescente.

Fungi quartum genus, Trag.

Capreolini, Tabern.

Fungi esculenti duodecimum genus, Clus.

XII. Fungus pileolo lato & rotundo.

Fungi esculenti nonum genus, Clus.

Hujus quatuor sunt differentiæ: 1. supina parte candicans, infernè magis fuscus evidentibus strijs donatus: 2. supernè albicans crassis strijs insignitus: 3. supernè in albedine magis fuscus, pediculo crassiore nigricante: 4. rufescit & pediculo est albo.

XIII. Fungus pileolo lato & rotundo livido.

Fungi vulgares Amanitæ vel Boleti, Trag.

Fungi, Matth. Lac. Lon. Dod. Cast. Lugd.

Fungi vulgarissimi esculenti, Lob. ico.

Hic ad præcedentem referri potest.

XIV. Fungus pileolo in plano orbiculari villosa.

Fungi esculenti decimum genus, Clus.

Duplex

Duplex est: alter colore puniceo dilutiore: alter coloris ex rufo fusci.

XV. Fungus pileolo magno plano orbiculato venis exasperato.

Fungi esculenti vigesimum genus, Cluf.

Triplex est: 1. supernè dilutè rubens, aut latericeï coloris venis exasperatus: infernè pallescens, strijs fuscis insignitus: 2. supernè extuberat, coloris ex albo pallido & fusco mixti: infernè candicans, strijs fuliginosis distinctus: 3. major supernè coloris ex albo, pallido, rufo & fuliginoso mixtis: infernè rubescens, strijs ex atro purpurascens notatus.

XVI. Fungus pileolo plano subfusco oris lateris.

Fungi esculenti undecimum genus, Cluf.

XVII. Fungus pileolo lato puniceo, lacteum & dulcem succum fundens.

Fung. sextus, què aliqui crudum devorât, Trag.

XVIII. Fungus candidus odoratissimus orbe magno.

Fungus Richione, quasi magnum fungorum regem dicas, Portæ.

Esui tam suavis ut crudus edatur & ægris innoxie præbeatur, Eid.

XIX. Fungus latus sanguinei coloris.

Linguæ in caudicibus castanearum, Cæf.

An ij quos Plinius scribit tutissimos, qui collo rubent, minus diluto rubore, quam Boleti.

XX. Fungus angulosus & velut in laciniis sectus.

Fungi genus magnum à figura auriculi leporinis, Gefn. coll.

Arborum fungi auriculæ Judæ facie, Lob. belg. Gallinacei, Cæf.

Fungi esculenti decimum quartum genus, vel Fungus leporinus, Cluf.

Duplex est: 1. supernè pallidus, flavis maculis variegatus: infernè flavescens, fuscis strijs distinctus: 2. duplo major, supernè flavus: infernè strijs distinctus, croceoq; colore infectus. an Fungus leporinus quem 7. facit Tragus, qui formam interaneorum vituli repræsentat, qui incanus & plumbei coloris.

XXI. Fungus orbicularis oris intrè reflexis. Fungi esculenti genus, sive suilli, Cluf.

Duplex est: 1. utrinq; subalbidus veluti fuligine infectus: at supernè aliquot maculæ albæ aspersuntur: infernè strijs crassis nigricantibus notatur: 2. major cujus pars superior coloris est

purpurei rubro saturno commixti, secundum oras maculis albis aspersis: inferior ex albo fuscus, strijs tenuioribus excurrentibus.

Suillos vulgo porcinos dictos, Boletis crassiores, supernè subfulvos, infernè cinereos, internè candidos, habet Cæf.

XXII. Fungus Augusti mensis.

an Fungi octavum genus, Trag. 6. & 7. gen. Lon.

Fungi esculenti decimum sextum genus, Cluf.

Triplex est: 1. superius colore est candicante subfusco, inferius albus strijs carens: pediculus coloris ex cæruleo, viridi & fusco mixti: 2. utrinque ex flavo rubescit: 3. supernè ex fusco rufescit: infernè æqualis albus.

XXIII. Fungus planus orbicularis aureus, Volva Plinij, Elvela, Ciceroni, Boleti, Ang.

Boleti Cæf.

Fungi esculenti decimum septimum genus, Cl.

Differentia notatur, quæ ratione ætatis contingit: nam cum primum erumpit, ovum candore & figura refert, at alba cute quam volvum vocant, lacerato, paulatim in planam orbicularem formam se explicat: supernè aureus est, infernè flavus, strijs distinctus: hic omnium præstantissimus censetur.

XXIV. Fungus pileolo lato, longissimo pediculo variegato.

Fungi esculenti decimum octavum genus, Cl.

an Fung. Neapolitanis Conocielle vocat, Portæ.

an Fungus pratensis, quem quidam Scarogias vocant, Cæf.

XXV. Fung. bulbosus fuscus duplici pileolo. Fungus quercinus diplocoides, Col.

XXVI. Fungus lariceus aurei coloris.

Fungus in larice præter Agaricum nascens triginta librarum, aureum per ambitum dissectus, in cibis gratissimus, Matth.

XXVII. Fungus albus acris.

an Fungus piperis sapore, Cord. in Diosc.

Fungus piperitis, quia instar piperis linguam vellicat, Portæ.

XXVIII. Fungus minimus odoratus capitulo donatus cinereus.

Prunuli vulgo, Cæf.

XXIX. Fungus ramosus: & Imper.

Fungi esculenti decimum nonum genus, Cluf.

Formæ est ab alijs diversæ, qui in tres species, colore inter se differentes, non nihil etiâ forma, dividi potest: nam parte superna vel flavus, vel dilutè rubescens, vel pallidus albo admixto.

XXX. Fungus digitatus major.
Digitelli genus spectabili magnitudine, ut unus sufficiat, qui in castaneis reperitur, Cæs.

Plinius forte hunc intellexit, cum inquit, mox candidi veluti apice flaminis insignibus pediculis: quos Galenus Amanitas vocat, secundo loco inter innoxios. Lacinia Hermolao dicitur

XXXI. Fungus candidus digitatus minor.
Digitelli (vel Fungi s. genus) Trag. Lon.
Digitelli sive Manninæ vulgo, Cæs.

Hic veluti in parvos digitos fissus est.

XXXII. Fungus maximus Ungaricus; multis lacinijs squammatim incumbentibus.
Fungi esculenti genus 21. monstruosum, Clus.

Tanta molis, ut ternos, aut quaternos passere possit: sunt qui dicant, nonnunquam tanta amplitudine excrecere, ut bigam facile impleat. Variat colore ex rufo nigricante, vel ex albo nigro, aut multis maculis nigris in albo conspersis notatur. an Gallinacea Neapolitanorum, Portæ: quæ mirabilis formæ & ad eam amplitudinem excrecit, ut brachijs diductis homo vix amplecti possit, pondere sexaginta librarum, ut integro uniuersa familia vesci possit.

XXXIII. Fungus in saxis proueniens.

Fungi è lapidibus, Matth.

Fungorum postremum genus è saxis, Portæ.

Fungus in lapide fungoso Neapoli, Cam. in Matth. ger. Cæs.

Fungus petrosus, Imper.

Ex hoc fungi toto anno enascuntur, si aqua irrigetur etiam domi asservatus, crescit induratis, Cæs. Præciditur ad esum, alius subnascitur, semperq; novos producit, septem diebus perficitur: sexies anno demetitur: terra dodrante operitur. Afferuntur lapides ex Vesuvio, ex Fageto, ex Partenio, ex Gargano & celsioribus montium partibus, Joh. Bapt. Porta.

XXXIV. Fungi circa Babyloniam.

Fungi boni saporis, quos etiam crudos Æthiopes comedunt, præter quos nihil aliud circa Babyloniam, quamvis bona & pinguis terra sit, crescit: part. 3. Ind. Orient. c. 5. sed quales?

Fungi noxij.

I. Fungus membranaceus auriculam referens, sive Sambucinus.

Fungus ad Sambucum, Trag.

Auriculæ Judæ vulgo.

an Fungus auricularis, Imper.

Fungorum perniciosorum 1. genus, Clus.

II. Fungus putridus arborum ramis inhærens, plurimis simul cohærentibus.

Fungorum noxiorum genus 24. Clus.

Triplex est: 1. & 2. interdum simplex, interdum plures: ille ruber, hic egregie rubet & floridus est: 3. corpore rugoso, bini, plerunq; terni, elegantiore auri colore præditi.

III. Fungus in caudicibus nascens unguis equini figura.

Fungi igniarij, Trag.

Igniarij vulgo Esca, Cæs.

Hic attritu silicis ignem excipiunt.

IV. Fungus ad cutim extergendam aptus.

Fungi igniarij species, qua in tonstrinis prostrigili utuntur, Cæs.

Fungus furfures capitis depellens, Imper.

V. Fungus acetabulorum modo cavus radice carens.

Fungi Pezicæ Plinij, Col.

VI. Fungus Hepaticæ saxatilis forma.

Fungi Pezicæ altera species, Col.

An hi duo posteriores perniciosi sint, dubi⁹ sum.

VII. Fungus saliginus lichenis forma variegatus.

Fungorum noxiorum 4. genus, Clus.

VIII. Fungus cerasorum imbricatim alter alteri innatus variegatus.

Fungorum noxiorum 5. genus, Clus.

IX. Fungus pannis laceris similis igneus.

Fungus quem ignem sylvestrem vocant, Cæs.

X. Fungi ex eodem pede sed non conspicuo numerosi.

an Prunuli, Trag.

Fungorum perniciosorum 2. genus, Clus.

Varij sunt magnitudine & forma, omnes coloris ex albo pallido & fusco commixti: sub pruno nascentes.

XI. Fungus simetarius in plano orbicularis candidus.

Fungorum noxiorum tertium genus, Clus.

an Præcolis similis, Cæs.

XII. Fungus pileo infernè subrufo aut nigricante, quem aliqui, nec sine periculo comedunt, Cæs. alp.

XIII. Fungus coryleus orbicularis.

Fungorum noxiorum 6. genus, Clus.

XIV. Fungus buffonius orbiculatus.

Fungorum noxiorum septimum genus, Clus.

Triplex est: 1. in metam sublatus albus, fuligine

fuligine infectus, in summo flavescens: parte cava fuscus, nigris strijs distinctus: 2. magis orbicularis, supernè modò fuscus ex albo pallescens, modò flavus fuligine infectus, maculis albis & nigris aspersis, rubetæ colorem refert: infernè albus, strijs subfucis levibus distinctus: 3. major in plano orbicularis, superius albus, rubore admixto & maculis pallescentibus aspersis: infernè pallidus, fuliginosis strijs distinctus.

XV. Fungus fatuus candidus pileolo in metam assurgente.

Fungorum noxiorum undecimum genus, Clus.

XVI. Fungus betulaceus orbicularis albus. Fungus ad berulam, Trag.

Fungorum noxiorum octavum genus, Clus.

XVII. Fungus orbicularis ex atro rufescens.

Fungorum noxiorum nonum genus, Clus.

XVIII. Fungus minimus flavescens infundibuli forma.

Fungorum noxiorum decimum genus, Clus.

XIX. Fungus muscas interficiens.

Fungi muscarij, Trag Cord. in Diosc. Lon. Tab.

Fungorum noxiorum 12. genus, Clus.

Hujus quinque species: 1. orbicularis, cui supernè color vel pallescens, rubedine & fuligine admixtis: vel lividus & fuligine infectus, maculis albicantibus atro permixtis inspersis: infernè albus, fuscis strijs variegatus. 2. orbicularis, supernè coloribus ex purpura dilutiore & saturatiore, rufo, pallido & albo variè mixtis: infernè pallido, nigris strijs sulcato. 3. ætate variat: emergens Ari radicem imitatur, coloris lateritij, maculis albicantibus aspersis: adultior, orbicularem figuram acquirit, interdum per latera fissus, coloris prona parte rubri, albis maculis infecti: supina albi, cum strijs levi fuligine infectis. 4. junior, minore est orbe, rubro colore saturo, instar concreti sanguinis tincto, maculis plurimis exalbidis aspersis: adultior multo latior, rubro colore remissiore tinctus & præter exalbidas maculas veluti intercurfantibus undis, distinctus 5. junior color ex rufo fuscis & velut fuligine infecti: adultior, latior in metam formam assurgens, oris valde laceris, coloris supernè ex albo rufo, pallido, fusco mixti & id vel radiatim, vel maculis inspersis: inferiore fuliginosis nigris strijs intersectantibus.

XX. Fungus latus orbicularis candidus.

Fungorum noxiorum 13. genus, Clus.

X XI. Fungus latus orbicularis oris intus converlis.

Fungorum noxiorum 14. genus, Clus.

Duæ sunt species: magnitudine & supinæ partis colore inter se differentes.

XXII. Fungus pediculo in bulbi formam excrecente.

Fungorum noxiorum 15. genus, Clus.

Duplex est: supernè pallidus, maculis dilutè nigricantibus distinctus & oris deorsum reflexis: internè multis strijs expallido fuscis distinctus: 2. terti coloris est, radicis potius fragmentum, quam fungus videtur, quod utraque manu vix comprehendi potest.

XXIII. Fungus clypeiformis major.

Fungus alter venenatus clypeiformis olidus, Lobel. belg.

Fungus alius clypeiformis perniciosus, Cl. ad.

XXIV. Fungus clypeiformis minor.

Fungorum alterius generis alter, Dod.

Fungus clypeiformis lethalis, Lob. belg.

Fungus perniciosus vulgaris, Clus. ad.

Alij albi, aut cinereis fuscisve maculis notati, in cavitate nigri: nunc & plani ut acetabula: nonnulli etiam parmis similes.

XXV. Fungus latus oris laceris.

Fungorum noxiorum 17. genus, Clus.

Duplex est: colore superna parte rufo ad nigredinem tendente in medio flavescente: infernè pallido, strijs fuliginosis distincto: 2. colore supernè ex pallescente fuliginosus, venis ex albidis maculosis: pars infima ut & fungi substantia, omnia atra, crassis nigris strijs obscure apparentibus.

XXVI. Fungus oris laceris & in lacinijs divisus.

Fungorum noxiorum 16. genus, Clus.

In hoc triplex differentia occurrit.

XXVII. Fungus parvus, parvi galeri formam exprimens, rufus.

Fungorum noxiorum 18. genus, Clus.

XXVIII. Fungus parvus galericulatus alter flavus.

Fungorum alterius generis primus, Dod.

Fungus parvus lethalis galericulatus, Lob. belg.

Fungus exilis perniciosus vulgaris, Clus. ad.

XXIX. Fungus orbicularis secundum vias & in quereetis Autumno nascens.

Fungorum noxiorum 19. genus, Clus.

Hujus sex species sunt.

1. Supernè coloris ex flavo, rufo, fuliginoso commixti: infernè ex pallido fuscis, multis strijs

exarato. 2. amplior est, supernè coloris vel rufi, raris maculis conspersi, vel fusci & fuliginosi: inferius pallidi, fuscis maculis aspersi, vel ex fusco omnino pallidi. 3. ex cineraceo fusci coloris, notis quibusdam distincto, lacer & hians. 4. supernè, ex atro rufescens: infernè flavus, maculis parvis aspersis: vel fusco supernè & scissuris quibusdam albis lacerato: infernè ex flavo tantum pallescente. 5. supernè tumens & latericei, infernè cinericei coloris, & hic Fungi perniciosi generis 19. species dubia, Cluf.

XXX. Fungus tuberis figura.

Fungorum noxiorum 19. species 5. Cluf.

Hic ætate variat: junior supernè coloris fusci, infernè rubri saturi & nigricantis, oris flavis: dultior orbicularis, supernè fusci coloris, diluto rubore permixto: infernè ex rubro atro & obscuro: ipsum verò corpus conflatum cærulei, virescente intercepti est coloris.

XXXI. Fungus cyclamini radicem colore & forma referens.

Fungorum noxiorum 19. generis species 7. Cluf.

XXXII. Fung. omnium ampliss. purpureus.

Fungorum noxiorum 19. generis species 3. Cluf.

XXXIII. Fung. crassus in metam surrectus.

Fungorum perniciosorum 20. genus, Cluf.

Hic quadruplex est:

1. supernè cineraceus, infernè ex flavo pallens. 2. supernè, vel ex pallido fuscus, vel fuliginosus, infernè ochræ colore. 3. rufus: infernè ochræ colore fuligine perfusa. 4. ex rufo & fuliginoso commixti: infernè subrufo colore multis strijs fuliginosis intersecantibus.

XXXIV. Fungus abietinus oris reflexis substantia rubra.

Fungorum noxiorum 21. genus, Cluf.

XXXV. Fungi dumetorum ex uno pede prodeuntium.

Fungorum noxiorum 22. genus, Cluf.

Quadruplex est:

1. seni aut septeni orbiculati sed fornicati flavi, macula nigra distincti. 2. octo aut novem coloris flavi, rufo suffusi: infernè flavi, macula nigra distincti. 3. majore est orbe, quindecim aut pluribus ex eodem pede nascentibus, supernè vel rufi, vel ex rufo dilute albescentes: infernè subalbidi, crassis fuscis strijs distincti: quinta species, Cluf. 4. turbinato corpore seni aut plures, supernè cineracei ex rufo coloris aut fusci: infernè crassis nigris strijs distincti.

XXXVI. Fungus truncis humi jacentibus innatus, pluribus ex uno pede prodeuntibus. Fungorum noxiorum generis 22. species 3. & 4. Cluf.

Hic præcedente multo minor: & duplex: 1. viceni & plures ex eodem pede supernè rufi, infernè fuscis strijs exarati. 2. triceni & plures colore inter se varij, vel flavo rufo perfusi, vel omnino rufi & fusci, infernè nigricantibus strijs notati.

XXXVII. Fungus orbicularis in palustribus. Fungorum noxiorum generis 23. species quatuor, Cluf.

1. orbe tumido eleganter rubro infernè albicans fuscis strijs exaratus. 2. paulo amplior, supernè coloris rufi & ad lateritium tendentis: infernè dilutioris & strijs frequentioribus distinctus. 3. coloris ex albo, rufo & fusco variè commixti. 4. orbe est inæquali, supernè ex cineraceo candidans: infernè etiam, sed fuscis strijs ad extimas oras productis.

XXXVIII. Fungus fœtidus penis imaginem referens.

Phallus, Hadr. Junio.

Phallus Batavicus, Lugd.

Phallus Holandicus, Satyrion trifolium Matthiolo, Ponæ Ital.

Fungus virilis penis arrecti facie, Lob. belg.

Fungus marinus, Dod. belg.

Fungi perniciosi 23. generis species 5. Cluf.

XXXIX. Fungus minimus ligneis tabellis areolarum hortorum adnascens.

Fungus minimus ἀνώνυμος, Cluf.

XL. Fungus ramosus candidus.

Fungorum noxiorum 25. genus, Cluf. at figura habetur hist. ap. alt.

XLI. Fungus ramosus coriaceus.

Fungus borfaro, Imper.

Hujus ad ignem concipiendum apud Neapolitanos usus est.

XLII. Fungus rotundus orbicularis.

Fungorum noxiorum generis 26. species 3. Cluf.

Fungus ovatus, crepitus lupi, Trag. Lon.

Fungus orbicularis, Dod.

Fungus glomeratæ rotunditatis, Lob. belg.

Lupi crepitus, Cast. Col.

Triplex est magnitudine, non nihil etiã forma differens. 1. initio eximij candoris, dein pallescens tanquam fuligine suffunditur, maturus conflatus pulverulentum fumum effundit.

Pezicæ

Pezicæ Plinij in pratis quem esculentum dicit, Cæf.

Fungus vesicarius, alijs ovum lupinum, Imper. Fungorum perniciosi generis 26. species 1. Cluf.

2. Capitis pueri magnitudine, cute cineracei coloris tectus, quæ lacera substantiam spongiosam fuliginosam ostendit, quæ compressa pulverem effundit.

an Fungus villosus, Imper.

3. Sola magnitudine à secunda differt.

an Pezicæ genus in sylvestris aliquando humani capitis, quod sine periculo estatur, Cæf.

XLIII. Fungus rotundus cancellatus.

Fungus coralloides cancellatus, Cluf. hist. ap. alt. au&.

Fungus lupi crepitus vulgi efflorescens, Col.

Hunc à priore distinguere non oportet: a quo tamen differt (quem & Cluf. & Colum. peculiari figura expressere) quod huic sint radices in fibras divisæ, & quod per medium disrupto veluti florescens speciosum reticulum, vel marsupium reticulatum rubri coloris emittit.

XLIV. Fungus niger culicis figuram referens.

Fungus semiorbicularis niger, Dod. belg.

Fungi lapidei.

I. Fungus lapideus major in Nilo natus.

Fungus saxeus Nili major, Cluf. exot.

II. Fungus lapideus minor.

Fungus saxeus minor, Cluf. exot.

III. Fungus lapideus forma bubulæ linguæ,

Cluf. cur. post.

AGARICUM FUNGUS.

Agaricus, forte ab Agaria nomen sibi adscivit gentile: nam ut Dioscorides, in Sarmatia regione quæ Agaria dicitur, gignitur: vel ab Agaro, quem & urbem & amnem in Sarmatia vocari tradit Ptolomæus: & ut Dioscorides l. 3. c. 1. radix fertur Silphij similis, non tamen densa summa facie veluti Silphium, sed tota rarior: sunt qui plantæ radicem esse affirmant: alij ut Fungos ex putredine nasci in arborum caudicibus. Plinio l. 16. c. 8. Gallicarum glandifera (imò Larices) maximè arbores Agaricum ferunt: est autem Fungus candidus, odoratus, in summis arboribus nascens, noctu lucens (sabulosum hoc) signum hoc ejus quo in tenebris decerpitur. Et l. 25. c. 9. Agaricum ut Fungus nascitur in arboribus circa Bosphorum colore candido.

Genera sunt duo Diosc. l. c. mas & fœmina: mas rotundus est & undiq; sui similis: fœmina præfertur, quæ quidem rectas intus habet pectinum modo venas & quasi divisuras. At in præfatione l. 6. Agarici nigri lethalem vim habentis meminit. Sic Plin. l. 25. c. 9. mas crispior amariorq;: fœmina solutior, initio dulcis, mox in amaritudinem transit. Mesues fœminam eligit, quia masculus malus sit, præcipuè qui longus existit & niger & gravis: debet autem esse album, lave, velociter friabile, porosum & valdè rarum: primò dulce, dein amarum & astringens.

I. Agaricus sive Fungus laricis.

Agaricus & Agaricum, Matth. Dod. ut: Cord. in Diosc. Ang. Tur. Lac Lob. Cast. Cæf. Lugd. Tab.

Agaricum larignum, Ad.

Fungus hic Abieti, Piceæ sylv. Tædæ & Larici adnascitur, sed solum Larignus intra corpus usurpatur.

II. Agarico similis fungus diverfarum arbo-

rum caudicibus adhærens.

III. Agaricus qui in speluncis montium Helveticarum reperitur.

Agaricus saxatilis, vel Fungus, petræus Lac lunæ incolis à substantia alba & sponiosa, Gesn. in fracto.

Lac lunare, Eid. lib. de fig. lapid. c. 2.

Margæ friabilis genus cuidam, ut idem.

TUBERA.

Tubera, quæ radicibus, ut Galenus voluit, adnumeranda vocantur, & idcirco à imbribus, & idcirco à tumore, ab *oidéō* tumeo. Dioscoridi l. 3. c. 175. *oidéō* radix est orbiculata sine solijs sive caule, flavescens, vere effoditur, ac seu cruda seu cocta esui apta est. Theophrasto l. hist. 9. Tubera radice penitus carent. Plinio l. 19. c. 2. Tubera undiq; terra circumdata, nullisq; fibris mixta, aut saltem capillamentis, &c. cortice includuntur, ut plane nec terram esse possimus dicere, nec aliud quam terra callum.

Genera duo eorum (Plinio l. 2.) harenosa dentibus inimica & altera sincera: distinguuntur & colore rufo nigroq; & intus candido, &c. Sane Tuberum genera duo sunt, quæ magnitudine & colore differunt: majus & minus: majus cute quidem nigra, sed alteri pulpa candida, alteri pulla (subflava alij notarunt) subest: minus colore rufo inspidum & gustu injucundum.

I. Tube-

I. Tubera, Matth. Ang. Cord. in Diosc. Lac. Lon. Dod. Cast. Lugd. Tab. Cæf.

Tuqera terræ, Tab. Ger.

II. Tubera cervina: & Lob. belg.

Fungus cervinus, sive Cervi boletus, Matt. Lon.

Fungi cervini Boleti officin. Cord. in Diosc.

Boleti cervini orbiculati, Thal.

Sic dicta quia reperiuntur ijs in locis ubi cer-

vi libidinem suam exercent: quamvis Cordus invenerit etiam in præruptissimis montium sylvis, quo ne damæ & rupicapræ quidem pervenire possunt, ne dum cervi.

III. Tuberibus similis fructus Indicus.

Fructus sub terra nascens, Monardi & Lugd.

an Mamci Brasilianorum, apud Lerium par. 3.

Ind. Occid. c. 12.

SECTIO SEXTA.

CARDUUS; CIRSIUM; CNICUS ET ATTRACTILIS; ACARNA; CHAMÆLEON SIVE CARLINA; ACANUS; CARDUUS LACTEUS;

Carduus Sphærocephalus; Carduus totentofus; Acantha sive Branca Ursina; Scolymus sive Cinara; Carduus Spinosissimus; Dypfacus; Eryngium; Carduus Stel-latus; Euphorbium & Anteuphorbium; Tragacantha; Poterium;

Drypis; Amonis sive Resta Bovis.

C A R D U U S.

Plantarum spinosarum divisionem universè à Theophrasto part. 1. hist. 16. part. 6. hist. 3. & 4. sic expressit. *Ἀκανθώδης*, id est, spinosa, sive aculeata alia in totum spinosa, alia non in totum: in totum spinosa, ut *Cor-ruda*, *Scorpius*: non in totum spinosa *φύλλον ἀκανθῶν*, id est, quæ folia omni ex parte sic in spinas divisa habent, ut tangenti præter spinas undiq; nihil occurrat, ut *acorna*, *drypis*, *acanacea*. Alia eis ὄφιν προήνυσται ἢ ἀπαργωνύσσει, id est, mucronantur & habent latera angulosè dissecta, ut *Smilax*, *Ilex*. Alia eis ὄφιν προήνυσται ἢ μὴ ἀπαργωνύσσει ut *Ruscus*. Alia sunt ἀκανθώδης ἐν τῶν ἀκρῶν, ἢ πλεοναλίῃ ἢ σὺβίχισσα, mucronata & insecta pectinum modo, ut *abies*, *pinus*, *picea*, *cedrus*, *juniperus*. Alia ἀπαργωνύσσει ἐν τῷ ἀκρῷ ἢ πλεοναλίῃ, id est, quæ spina folijs adnata & mucrone pungunt & lateribus, ut *ilex phello-dryis*. Alia ἀπαργωνύσσει ἐν τῷ ἀκρῷ ἢ πλεοναλίῃ, id est, præter folium minimè spinosum horrentia, ut *rhamnus*, *tribulus*, *ononis*, *stæbe*. Alia ἐν τῶν κοιλῶν ἀκανθῶν ἐχούσα ἢ φύλλον ἐπικανθώδης, id est, spinas caulibus enascentes habentia, foliumq; insuper aculeatum, ut *capparis Aegyptia*: quædam ὀρθῶς ἀκανθῶν, id est, arrectis spinis muricata, ut *smilax* quædam *καμπυλωτῶν ἀκανθῶν*, id est, uncinatis arcuatisq; spinis armata. At *Plinius* l. 21. c. 15. sic expressit. *Spinosa* multæ species: in totum spina est *asparagus*, *scorpio*: nullum enim folium habent. *Quædam* spinosa foliata sunt, ut *carduus*, *eryngium*, *glycyrrhizon*, *urtica*: ijs enim omnibus folijs inest aculeata mordacitas: *Aliqua* & secundum spinam habent folium, ut *tribulus*, *ononis*, *phleas*, quod aliqui *Stæben* appellavere: *hipophaës* spinis angulosis. *Quædam* in folio habent & in caule, ut *Capparis*. *Tribulo* proprietates, quod & fructum spinosum habet. *Hæc Plinio*.

Verùm hic non de omnibus spinosis agemus, sed potissimùm de *Carduis* & *Acanaceis*: de cæteris inter arbores & frutices.

C A R D U U S.

Quemadmodum ἀκανθῶν ἢ ἀκανθῶν generaliter omnem spinam denotat; sic & *Συόλλυμον* Græcorum, *Latini* *Carduum* generatim interpretantur. Similiter ἀκανθῶν ἢ ἀκανθῶν et si herba quædam sit spinosa *Theophrasto* 6. hist. 1. tamen eidem l. 6. c. 4. sic etiam dicitur illud quod in *Carduorum* genere, velut malum extnberat. Unde quasi dicas *Acanaceus*, spinam *Acani* genere est. Sic etiam *Theoph.* 6. hist. 3. illorum quæ folio constant aculeato genus magna ex parte *acanaceum* est: *acanaceum* inquam, quoniam conceptus & id cui flos inheret, aut etiam fructus, spina vel spinaceum quidpiam sit.

Carduus in pratis humidis vineis
& avena.

I. *Carduus* pratensis latifolius.

Carduus pratensis, *Trag. Gef. hor. Ad. Lob. ico.*

Carduus, *limonia* forte *Theophrasti* (conjectura ex natalibus sumpta) *Gef. hor.*

Brasica pratensis, *Lon.*

Acanthus sylv. *Lugd.*

Theophr. 6. hist. 3. *λεμονία* (*Gaza* malè *Betam* sylvestrem vertit) in genere *carduorum*, aculeatis folijs constat.

II. *Carduus* pratensis folijs tenuib. laciniatis.

Eri-fi-

Erisithales, Ang. Lugd.

Plin. l. 26. c. 13. Erisithales est flore luteo, folijs acanthi.

III. Carduus pratensis Asphodeli radice latifolius.

Leucacantha, Ang.

Carduus bulbosus Monspeliensium, Ad. Lob. ic.

Cirsio quinto congener, Cluf. hist.

Hujus alteram speciem multis spinis donatam Lobelius notavit.

IV. Carduus pratensis Asphodeli radice, folijs profundè & tenuiter laciniatis.

Acanthus sylv. alter Dalechampij, Lugd.

Jacea aculeata seu tuberosa, vel 4. Tab.

Jacea tuberosa, Ger.

V. Carduus pratensis polycephalus, sub Carduo 6. in Prodr. descriptus.

VI. Carduus palustris, in Prodomo sub 5. descriptus.

VII. Carduus vinearum repens folio Sonchi.

Ceanothus, Theoph. Ang. Lugd. Col.

Theophrast. l. 4. histor. 11. Hujusmodi verò est etiam spina *nicotiana* verum non arundinosa, neq; geniculata radix hujus.

VIII. Carduus in avena proveniens.

Carduus sylv. in avena, Trag.

Carduus avenarius, Thal.

Carduus arvensis, Tab.

Carduus muscatus, Ger.

Alius procerior alius humilior: floribus rufis roseis, candidis.

Carduus mollis.

I. Carduus mollis folijs Helenij.

Carduus montanus folijs Helenij non spinosus, Camer.

Carduus mollis, Camerarij, Cluf. pan. & hist.

II. Carduus mollis latifolius, lappæ capitulis, qui 1. in Prodomo.

III. Carduus mollis lapathi folijs.

Carduus mollis vel mollior 2. Cluf. pan. & hist.

IV. Carduus mollis folio oblongo Cirsij capitulo.

Carduus mollis 3. Cluf. pan. & hist.

V. Carduus mollis laciniato folio.

Carduus mollis primus, Cluf. pan. & hist.

Carduus mollis tenuifolius, Cam.

Flos cæruleus, quandoque albus, interdum purpureus.

CARDUUS CIRSIUM DICTUS.

K *κρσιον*, quod dolores *μεσων*, id est, varicum sedes, Dioscoridi l. 4. c. 119. quod his verbis descripsit: caule est tenero, dum ferme cubitorum, triangulari, ab imo folijs rosea pusillis circumdato, qua quidem angulos habent ex intervallis spinosos, sed molles: folijs buglosso similibus, modicè hirsutis, longioribus, subcandidis & per extremitates aculeatis: est autem pars summa caulis rotunda & hirsuta, illiq; insident capitula in summo purpurea, qua in pappos seu lanugines solvuntur. Cirsion Plinio l. 27. c. 8. qui eodem serè modo descripsit.

I. Cirsium maximum Asphodeli radice.

Anglicum secundum, Eid. hist.

Cirsium maximum montanum incano folio, vel 5. Cluf. pan. & hist.

VI. Cirsium singularibus capitulis parvis.

II. Cirsium latissimum.

Cirsium, Dod. alterum, Ad. Lob. an. & Cæs.

Cirsium, Dod. gal. Lugd.

Cirsium tertium & montanum primum, Cluf.

III. Cirsium majus singulari capitulo magno.

pan. & hist.

Cirsium majus, Lob.

Cirsium aliud Dodonæi, Lugd.

Cirsium tertium, Dod. Cluf. pan. & hist.

VII. Cirsium folijs non hirsutis floribus compactis.

an Cirsium tertium, Cæs.

Cirsium, Matth. Gesn. hort. Lac. Ad. Lob. Cæs. Lugd. Eyst.

Variat flore, staminibus purpureis aliquando niveis: folijs quæ in eadem planta alia integra sunt, alia profundius dissecta.

Cirsium secundum, Dod. quartum, vel montanum secundum, Cluf. pan. & hist.

IV. Cirsium majus singulari capitulo magno: vel incanum variè dissectum.

Cirsium agri Pisani, Cæs.

Cirsium Anglicum, Lob. Lugd.

III. Cirsium angustifolium non laciniatum.

V. Cirsium singulari capitulo squammato: vel incanum alterum.

Cirsium Pannonicum primum pratense, Cluf.

Cirsium secundum vel Britannicum, Cluf. pan.

IV. Cirsium angustifolium, in Prodomo sub Carduo 2. descriptum.

CNICUS ET ATRACTILIS.

Knia Dioſcoridi l. 4. c. 196. Theophr. *uviv* 1. hiſt. 12. & *uviv* 6. hiſt. 1. 3. 4. Cnicon, Plinio: Latinis, Cnicus & Cneus. Dicitur autem Cnicus, ἀπό τῆς νύξου, quod mordere & pungere ſignificat: vel ἀπό τῆς νύξου, quod pungendo pruriginem exciter, quod de ſylveſtri rectius, quam de ſativo dici poteſt: an potius à ſloris colore, cum *uviv* exponatur croceus, rutilus. Dioſcorides ſic deſcripſit: folijs conſtat oblongis, per ambitum diviſis, aſperis, aculeatis: caulis cubitalibus, & in eorum cacumine capitulis olivæ magnitudine, flore croci: ſemine candido, aut ruſſo, oblongo, anguloſo. Ex his duo Cnici genera tradi colligitur, candidum ſcil. & ruſſum. Quare Theophr. 6. hiſt. 4. in ſylveſtrem, urbanumq; diviſit. Sic enim ſparſim de Cnico inquit: fructum aculeatum ac veluti retorridum fert: ſtorem unâ cum ſtaminibus ipſis edit: folijs aculeatis inter Acanthea excipitur, unâ cum Struthio & Soncho: quamvis enim natura ſpinoſa ſint, ſeminis tamen conceptum non ſpinoſum habent: multis caulibus conſtat & ramos fundit: ſylveſtri urbanog; diſcernitur: ſylveſtris genera duo notantur: alterum urbano admodum ſimile, reſticaulius tamen: quamobrem ex eò mulierum priſcarum nonnulla colo utebantur: fructum nigrum, majuſculum amarumq; parit. Verùm Dioſcorides, per Cnicum ruſſum videtur intelligere genus ſyl. quod ex foliorum deſcriptione ſignificatur, quod forſè apud Theophr. etiam Atractylis vocatur. Sic dum Theophr. dicit ſeminis conceptum non ſpinoſum habere, de urbano intelligendus videtur, & hoc ex Plinio l. 21. c. 15. colligitur. Cnici, inquit, differentia prima ſylveſtris & ſativa: ſylveſtrium dua ſpecies: una mitior eſt ſimilis caule, tamen rigido: itaq; & colu antiquæ mulieres utebantur, ex illis, quare quidam Atractylida vocant: ſemen ejus candidum & grande, amarum (quibus verbis Plinius potius domeſticum quam ſylveſtre demonſtrat, & quia mitius, & quia ſemen candidum.) Altera hirsutior, poroſiore caule, & qui pene humi ſerpat, minuto ſemine: aculeatarum generis hæc eſt. Dicitur hodie Carthamum, voce à Mauritanijs mutuata, qui Karten vocant, vel ἀπό τῆς καρτίνου quod eſt purgare: & Meſues, domeſticum & ſylveſtre fecit.

Ατρακτύλις dicitur, quoniam eo ἀτρακτύς, id eſt, fuſi antiquitus conſciebantur. Dioſcoridi l. 3. c. 107. ſpina eſt Cnico ſimilis ſed quæ in ſummis virgultis folia multo longiora proferat: major autem pars nuda eſt & aſpera, qua etiam ſemina pro colu utuntur: capitula etiam geri in cacumine aculeata, ſtoremq; pallidum: radix tenuis eſt & ſupervacua. Theophr. 6. hiſt. 3. & 4. Atractylis (ſuſum agreſtem Gaza vertit) ſpinoſa eſt, & Cnico Acarnaq; candidior eſt: habetq; peculiare quod in folijs evenit, decepta enim carniq; allata ſuccum ſanguineum effundunt, qua de cauſa πόρος, id eſt, cruor, à quibusdam ſpina hæc eſt nominata. & c. Et 9. hiſt. 1. ſuccus ſanguineus eſt ſpina quam Atractylin vocant. At Plinio l. 21. c. 15. Atractylis idem eſt quod Cnicus mitior: & c. 16. Atractylis ſanguineum ſuccum fundit, qua de cauſa phonos vocatur à quibusdam: & c. 21. Cnicus ſive Atractylis, & c. ubi Dalechampius cenſet, Plinium & hoc & c. 15. ineptè cum Cnico Atractylidem conſundere.

I. Cnicus fativus, ſive Cartharum officinarum.

Cnicus urbana & ſativa, Theoph. & Plinij.
Cartamus, Brunf. Trag. Fuch. Lon. flore croceo, Camer.

Cnicus, Matth. Dod. ut: Lac. Ad. Caſt. fativus, Cæſ. (cui & Crocus Sarracenicus) Eyſt.

Cnicus ſive Crocus ſylv. Ang.

Cneus, Tur. vel Cnicus, Gef. hor.

Cnicus fativus, Theoph. Cord. in Dioſc. & hiſt. Lob. Lugd.

Cnicus vulgaris, Cluſ. hiſt.

Flore eſt croceo, rarius albedo.

II. Cnicus cæruleus aſterior.

Cnicus alter, Cluſ. hiſp. & hiſt. Lugd.

Cnicus flore cæruleo, Lobel. Eyſt. cæruleus, Tabern.

Carthamum ſive Cnicus flore cæruleo, Cam.

Carthamus ſive Cnicus, Ger.

III. Cnicus purpureus folijs non ſpinoliſis.

Atractylis purpurea, Cæſ.

IV. Cnicus ſylv. hirsutior, ſive Carduus benedictus.

Carduus benedictus, Brunf. deſc. Trag. (cui & Acanthus Germanicus) Matt. Lac. Gef. hor. Ad.

Lob. Lugd. Caſt. Tab. Cam. Ger. Eyſt.

Atractylis hirsutior, Fuch. Dod. gal.

Atractylis ſive Cnicus ſylv. 2. Ang.

Acanthium, Cord. in Dioſc. Lon.

Cnicus ſylv. alter Theophr. hiſt., Cord. in Dioſc. Fracaſt. Cæſ. Lugd. Cam.

Cnicus ſupinus, Cord. hiſt.

Cnicus vel Atractylis ſylv. Gef. hort.

Carduus benedictus & Atractylis altera ſpecies, Dodon.

Carduus ſanctus, Atractylis Dioſcoridis, Cæſ.

V. Cnicus ſylv. ſpinoſior.

Carduus & Dipſacus minor, Brunf.

Atractylis

Atractylis five Cartamus fylv. Trag.
 Carduus vulgaris, Matth. Lugd.
 Atractylis vulgaris mitior, Fuch.
 Carlina fylv. Dod. ut: vulgaris, Cluf. hist.
 Colus rustica, Cord. in Diosc. Gesn. hort.
 Cnicus fylv. i. Theoph. Atractylis Diosc. Cord.
 in Diosc.
 Atractylis media, Gesn. hort.
 Cirsium luteum Sequanorum, Lob.
 Carduus vulgarissimus viarum, Eid.
 Cartamus sylvestris, Lon. Cæs. cui & Cnicum
 ruffum Dioscoridis.
 Cnicus fylv. prior, Lugd. Atractylis, Eidem.
 Atractylis, five Cnicus fylv. procerior, Thal.
 Carduus fylv. & Scolymus Plinij, Dodon, qui
 flosculos purpureos tribuit.
 Acarna, Lugd. quoad z. ico.
 Carduus & Scolymus fylv. Cam. ep.
 Heracantha, Tab. Eyst.
 Carlina fylv. major, Ger.

an Acarna Theophrasti, Acorna Plinij, Col.
 Vulgaris procerior est: altera quæ rarior &
 pumila locis montanis reperitur.
 VI. Cnicus fylv. spinosior polycephalos.
 VII. Carduus monstrosus figura Cornuco-
 piæ, Imper.

Atractylis.

I. Atractylis lutea.

Atractylis, Matth. Dod. ut: Lac. Adv. Lob. Cast.
 Cam. Tab. Ger. vulgaris, Ang.
 Atractylis quorundam, Lugd.
 Atractylis Theophrasti & Dioscor. sanguineo
 succo, Col.

II. Atractylis purpurea.

Atractylis cypria, Ang. Lugd.
 Atractylis flore purpureo, Dod. Adv. Lugd.
 Hæc aliquando non pubescit: at Cretica
 valde lanuginosa est.

III. Atractylidi & Cnico sylvestri similis.

Calochierni, Belli ep. s. ad Cluf.

ACARNA SIVE ACORNA.

Aκάρνα Theophrasto 6. hist. 4. aspectu Cnico urbano similis est, colore flavicans, succo pinguis. Et Plinio
 l. 21. c. 16. Acorna colore tantum ruffo distinguitur (scilicet à Scolymo) & pinguiore succo.

I. Acarna flore luteo patulo.

Eryngium Archigenis, Ang.
 Carlina fylv. minor, Dod. Ger.
 Carlina fyl. minor Hispanica, Cluf. hisp. & hist.
 Acarnæ five Sequanorum Cirsij, Carlinæve
 varietas, Lob.
 Acarnæ similis Carlina fylv. minor, Lugd.
 Acorna, Cæs.

Carlina sylvestris, Tab.

II. Acarna flore purpurorubente patulo.

Acanthioides parva Apula, Col.
 III. Acarna capitulis parvis luteis in umbella.
 Acarna five Acorna altera Apula, Col.

IV. Acarna capitulis globosis.

Carlina fylv. aliud genus, Cluf. cur. post.

V. Acarna humilis caule folioso.

Picnomos Creticæ Salonenfis Galloprovinciae,
 Adv. Lob. Lugd.

Chamæleon niger, Tab. Ger.

Eandem suspicor cum sequente

Acarna Valerandi altera, Lob. Lugd. Tab. Ger.

VI. Acarna major caule folioso.

Chamæleon niger Salmaticensis, Cluf. hisp. &
 hist. Dod. Ger.

Chamæleon Salmaticensis, Lob. Lugd.

Chamæleon Hispanicus, Tab.

VII. Acarna major caule non folioso.

Acarna Theophrasti, Ang. Lob. Lugd. Tab. Ger.

VIII. Acarna minor caule non folioso.

Leo, Carduus ferox, Dod.

Phoenix, Leo, Carduus ferox, Lob.

Carduus ferox, Lugd. Tab. Ger.

CHAMÆLEON SIVE CARLINA.

Xαμῆλεον à foliorum varietate dicitur, Dioscoride & Plinio testibus: at ille de nigro, hic verò de utroque
 testatur: eo quod cū terra colorē mutet: hic enim viridia, illic albicantia, alicubi carulea, nonnusquam
 rubra inveniuntur, Dioscoridi: at Plinio hic niger, illic viridis, aliubi cyaneus, aliubi croceus atq; alijs coloribus.

Duplex est Dioscoridi l. 3. c. 10. & 11. albus & niger, albus ideo ἰξίαν dicitur, quod quibusdam locis viscum ad
 ipsius radices inveniatur: At Plinio l. 22. c. 18. Chamæleonem ixiam vocant (de utroque intelligens) duo genera
 ejus, candidior, & c. & sub alijs foliorum gigni asserit, quo mulieres etiam pro mastiche utuntur, utrog. monente.
 At Guiland. Chamæleonem & Ixiam Dioscoridis lib. 6. qui inter venena recenset, plantas diversas facit.

Et Theophrasto 9. hist. 13. una candida, altera nigra : Vernilaginem Gaza reddit. Dioscoridi albus caulem non promit, verum ex medio spinam echino marino aut cinara similem erigit, floribus purpurascens & Plinio serpit in terra, echini modo spinas erigens : Et Theophrasto, capite est magno Acano simili, unde quidam Acantum vocarunt. At niger caulem habet dodrantalem, qui umbellam gerit, floribus spinosis tenuibus, hyacinthi emulis & versicoloribus. Verum Plinio duplex est : ex nigris, scribit, aliqui marem dixere cui flos purpureus esset, & sceminam cui violaceus & una nascuntur cubitali, &c. Carlina vulgo quasi Carolina, quod credatur hanc herbam Carolo magno ab Angelo demonstratam fuisse, tanquam certissimum remedium ad pestem ab exercitu suo propulsandam.

I. Carlina acaulos magno flore.

Ebertwurh/ id est apri radix, Brunf.
 Carduus panis seu pacis, Ericio Cord.
 Chamæleon albus, Matth. Cord. in Diosc. Lac.
 Cast. Lugd.
 Ixine Theophrasti, Ang.
 Helxine Pliniana, Eid.
 Spina arabica, Dod. gal.
 Cardopatium caule nullo, Gesn. hort.
 Carlina herbariorum, Adv. Lob. ob.
 Chamæleon albus Dioscoridis, Guil. pap. Lob.
 ico. Cluf. hist.
 Carlina humilis (vel altera) Dod. Col.
 Carlina vulgo, Cæf.
 Carlina sessili flore, Cam.

Flore est albo: est & purpureo.

II. Carlina caulescens magno flore.

Chamæleon niger vulgaris, Trag. Eyst.
 Chamæleon niger alter, Matth. Lugd.
 Chamæleon, Lon. niger, Lac.
 Chamæleon albus, Fuch.
 Leucacantha, Dod. gal.
 Cardopatium flore albo caulem habens, Gesn.
 hort.
 Carlina sive Leucacantha, Dod.
 Chamæleon albus caule donatus, Lob.
 Crocodilium, Carlina caulem habens, Lugd.
 Carlina major, Cluf. pan. elatior, Eid. hist.
 Carlina alterum genus, Cæf.
 Carlina caulescens, Cam. ep. & hort.

Carlina vulgaris caulem emittens, Col.

Flos albicans, rarissimè rubens.

Hanc aliqui à priori nihil differre censent, nisi quod caulem proferat : alij negant : certe priori congener est.

III. Carlina acaulis gummifera.

Chamæleon albus gummi, ut mastix ferens,
 Belli ep. 1. ad Cluf.
 Chamæleon albus Apulus purpureo flore gum-
 mifer, Col.

IV. Carlina acaulos minore purpureo flore.

Chamæleon albus seu exiguus, Trag.
 Chamæleon parvus, Lon. exiguus, Lugd.
 Carduus acaulis septentrionalium & Chamæ-
 leon albus Cordi, Lob.

Carlina minor purpureo flore, Cluf. hist.

Chamæleon Septentrionalium exiguus appel-
 latus, Col.

V. Carlina polycephalos alba: ad bicubita-
 lem altitudinem excrescit, cujus folia superiora
 candida sunt : apud Helvetios in pascuis pro-
 venit.

VI. Chamæleon niger umbellatus flore cæ-
 ruleo hyacinthino.

Chamæleon niger, Matth. Cast. Lugd.
 Chamæleon niger Dioscoridis, Ang. Maran-
 thæ, Adv. Lob. Cam. Col.
 Chamæleon niger Cortusi, Dod. verus Dale-
 champ. Lugd.
 Crocodilium, Tab.

A C A N U S.

DE Acano apud antiquos pauca reperiuntur, fortasse quia vulgarissima planta, omnibusq; cognita
 notas describere superfluum visum fuit : à qua reliqua spinarum genera Acanacea nuncupata.
 Apud Theophrastum 1. hist. 6. *Ακαν* inter *φωκάνευδα* recensetur : & 6. hist. 1. alia folijs aculeatis
 constant, ut *ἀκαν*, *ἄγγρον*, *νῆμι*, &c. Guiland. in pap. Ixina à Theophr. aliter Acanus vocatur :
 quam vocem *ἰβίλω* Carduum pineam Gaza exposuit. Plinius lib. 22. cap. 9. Sunt qui Acanon Eryngio
 ascribant, spinosam brevemq; ac latam herbam, spinisq; latioribus.

Carduus latifolius echinos obsoletæ purpu-
 ræ ferens.

Acanus, Anguil. Lugdun.

Agavanus Cretensium, fortè Acanus Theo-
 phrasti, Honor. Belli epistol. 5. ad Cluf. &
 Ponæ Ital.

SILYBUM SIVE CARDUUS LACTEUS.

Σ ¹²⁰⁶ *Diocoridi lib. 4. cap. 159. spina est lata folijs Chamaleonti albo similis. Plinio lib. 22. cap. 22.*
Silybum Chamaleonti albo simile aque spinosum.

I. Carduus albis maculis notatus vulgaris.
 Carduus albus & Chamæleon, Brunf.
 Carduus Mariæ, Trag. Fuch. ico. Gefn. hor. Lon.
 Cast. Ger. vulgaris, Cam.
 Carduus lacteus, Matth. Lugd.
 Spina alba, Dod. gal. Lac. hortensis, Fuch.
 Silybum, Ang. Adv. Lob.
 Carduus Marianus, Cord. in Diosc. Tab.
 Leucacantha, Lac. Cornaro.

Carduus leucographus, Dod.
 Leucographis Plinij, Lugd.
 Cardui sylv. aliud genus & Acanon Theophrasti, Cæsalp.
 II. Carduus albis maculis notatus exoticus.
 Carduus lacteus Syriacus, Cam.
 Carduus lacteus vel Bedeguar Arabum, Rautvolff.
 Aga Cretenfium nomine, semen accepimus.

CARDUUS SPHÆROCEPHALUS.

I. Carduus Sphærocephalus latifolius vulgaris.
 Chamæleon verus, Trag. niger, Fuch.
 Spina alba altera, Matth. (at in prima edit. & ep. Spina alba) Spina alba putata, Cam. ep.
 Spina incognita, Fuch. ico.
 Spina peregrina, Dod. gal.
 Carduus Sphærocephalus, Cord. hist. Dodon. Tab. Eyf.
 Echinopus, Gefn. hort.
 Crocodilium, Lac. Adv. Lob. ob.
 Ritro sive Rutro Theoph. Lob. ico.
 Chalceios, Lugd.
 Tetralix spinosa, Lugd.
 Silybum, Lugd. desc.
 Spina alba: item Arabica, Lugd.
 Ruthrum alterum, Eid.
 Sphærocephalus annuus, Cam.
 Carduus globosus, Ger.

Fructu est pilæ modo rotundo, flore candido vel cæruleo, vel staminibus in medio cæruleis.
κροκοδιλιον Dioscoridi lib. 3. c. 12. Chamæleontis nigri figuram habet: nascitur in sylvis, radice longa, levi, aliquantulum lata, odore ut nasturtij acri. Idem Plinio l. 27. c. 8. qui radicem scribit longam, æqualiter crassam, odoris asperi.
καλνεια (Ærariam Gaza vertit) apud Theophrastum & Plinium esse volunt, cum tamen ejus historia apud neutrum extet: Sic Theoph. 6. hist. 3. inter natura spinosas Chalceios, quæ tamen non aculeatis folijs constat: Et Plinius l. 21. c. 16. Item acarna, leucacanthos, chalceos &c. in folijs non habent aculeos.
τετραλιξ (quam cum reliquis aculeatis plantis

enumerat Theoph. 6. hist. 3.) inquit, à quibusdam vocata æstate floret: Et Plinius l. 21. c. 16. quædam æstate florent ut Tetralix. Sed non est confundenda cum Erica, quam Athenienses Tetralicen vocant, eodem l. 11. c. 16. authore.
Ανωθολωνιον sive Spina alba, folia fert Chamæleontis albi, sed angustiora & candidiora, aliquantulum hirsuta & aculeata: caulis bicubitalis candicans, &c. in cacumine capitulum spinosum, echini marini æmulum, at minus & oblongum: flores purpurei, in quibus semen seu Cnici, sed rotundius. Dioscorides lib. 3. c. 14. & Plinius l. 25. c. 12. cui Spina alba dicitur.
Ανωθα αραβικη, Spina Arabica, natura spinæ albæ similis esse creditur, Diosc. l. 3. c. 15. & Plinius l. 25. c. 12. Spinæ Arabicæ vires recenset.
Τετραξ: Theophrastus 6. hist. 3. hæc solum habet: alia supernè cacumine tantum ramos spargunt, quemadmodum Ruthrum. Sunt tamen qui velint mendosè pro *ερυγγις* apud Theophrastum legi, quod ex Pliniana l. 21. c. 16. loci illius Theophrasti interpretatione colligitur, cum ibi non Ruthrum sed Eryngium legatur.

Hæc lubuit aspergere cum huic & sequentibus, hæc nomina à quibusdam tribuantur: at verborum brevitatis obstat quo minus certi quid statui possit.

II. Carduus Sphærocephalus cæruleus minor.
 an Ritrum sive Rutrum Theoph. Ang.
 Ritro floribus cæruleis, Adv. Lob.
 Carduus sphærocephalus 3. Dod. Lugd.
 Crocodilium Monspeliensium Dalech. Lugd.
 Ruthrum Theophrasti, Eid.
 Spina alba putata flore cæruleo, Cam. ep.

III. Carduus sphærocephalus capitulo longis spinis armato.

Spina alba, Ang. Adv. Lob.

Cardus sphærocephalus acutus, Dod. Lugd. an Sphærocephalus maximus, Cam.

Hujus major & minor species sive 2. & 3. Dodon. & Lugd.

IV. Carduus sphærocephalus minimus acutissimis folijs.

Carduus Sphærocephalus 4. Dod. Lugd.

V. Carduus capite rotundo tomentoso.

Carduus eriocephalus, Dod. Clus. pan. & hist. Cam. Lugd. desc.

Carduus tomentosus & corona fratrum, Lob.

Acanthium montanum Dalech, Lugd.

Jacea lutea, Clusij, Lugd. ico.

Onopordon, Lugd.

Spina alba, Cæs.

Flore est purpureo, interdum albo.

Onopordon Plinius lib. 27. cap. 12. si comederint asini, crepitus reddere dicunt: de hoc idem testatur Dalechampius.

CARDUUS TOMENTOSUS CAPITULO LATIORE.

I. Carduus tomentosus capitulo majore.

an Spina Arabica, Ang.

Carduus tomentosus, Adv. Lob. ico.

Spina Arabica Dioscoridis & Plinij, Matthiol. emend. & Cæs.

II. Carduus tomentosus capitulo minore.

Spina alba, Matth. Cast. altera, Matth. Lugd.

Carduus sphærocephalus quintus, Dod.

Spina alba altera, Cæs.

Hujus folia aliquando maculis albis notantur.

III. Carduus tomentosus capitulis minimè aculeatis.

Carduus aræophyllos Dalechampij, Lugd.

IV. Carduus tomentosus capitulis echinatis.

Leucacantha Monspeliensium Dalech. Lugd.

ACANTHION.

A *Καύθιον* Dioscoridi l. 3. c. 18. folia gerit spina alba similia, in summo verò eminentias aculeatas araneosa lanugine obductas, è qua collecta texta q̄, vestes bombycinis similes fieri ajunt. Plinius l. 25. c. 12. Spina alba similis est spina illa, quam Greci Acanthion vocant, minoribus multo folijs, aculeatis per extremitates, & araneosa lanugine obductis, quæ collecta etiam vestes bombycinis similes fiunt in Oriente.

Carduus tomentosus latifolius.

I. Spina alba tomentosa latifolia sylvestris.

Spina alba 3. Trag.

Spina alba sylv. Fuch. Lon.

Acanthium, Matth. Dod. ut: Ad. Lob. Cast. Cam.

Lugd. qui Matth. & Fuch. figuram exhibet.

Onopordon Athenæi, Ang. Gesn. hort.

Onogyros Nicandri, Eidem.

Acanthium vulgare, Tabern. flore albo & flore purpureo.

Acanthium album, Ger.

Silybum sive Leucacantha Loniceri, Lugd. ico.

Carduus sylvestris, Cæs.

Floribus communiter purpureis, aliquando albis: hinc duæ figuræ apud Tabernæmont. & Gerardum.

Hæc duplex: altera folijs latioribus densa lanugine: altera angustioribus, tenuiore lanugine obsitis, & in hac capitula majora & innocentioribus spinis horrentia: hinc apud Dodonæum figuræ duæ, altera Lobelij, altera Fuchij.

II. Spina tomentosa altera spinosior.

Acanos forte Bellonij.

Onopordon, Dod. Cam. Tab. cui 1. & 2.

Acanthium Illyricum, Adv. Lob.

Onopyxus 3. Dalechampij, Lugd.

Carduus viarum, & Card. viarum fl. albo, Ger.

Acanthium sylv. flore albo, Eyft.

Floris color ut prior variat: hinc duæ figuræ apud Tabernæmontanum & Gerardum.

III. Acanthium peregrinum, Tab. quid? Solstitialis lutea peregrina, Ger.

ACANTHA SIVE BRANCA URSINA.

A *Κανθα ἢ ἐρπύρα* (quasi serpens spina) Dioscoridi l. 3. c. 19. folia habet lactuceis latiora multo & longiora, eruca divisura, nigricantia, pinguis ac lavia: caulem levem, binum cubitorum, digitali crassitudine, propè verticem ex intervallis foliolis quibusdam cœu alveolis circumdatum oblongis hyacinthinis, è quibus

quibus flos prodit albus: semen oblongum ac luteum: caput verò thyrsi specie: radices subjacent viscosa, mucosa, ruffa ac longæ. Plin. l. 22. c. 22. Acanthos est topiaria & urbana herba, elato longog, folio crepidines marginum adfurgentiumq, pulvinorum toros vestiens. An hac sit Acantha apud Theoph. 4. hi. 11. inter herbas, quam Gaza Spinam vertit, de qua inquit: pari modo & spina que Ceanothos (ἀκανθα νεανιόθη) appellatur, ut Cyperus germinat: verum hujus radix non harundinosa neq, geniculata est: & utrum ea qua pro Acantho exhibetur, sit Dioscoridis Acanthus aliqui dubitant, qua de re suo loco.

Genera duo sunt, est sativa & sylvestris: de hac Dioscorides l. 3. c. 20. est & sylvestris Acantha, carduo similis, aculeata, brevior sativa: & Plinius l. c. duo genera ejus sunt, aculeatum & crispum, quod brevius: alterum læve, quod aliqui Pederota vocant, aliq, Melanphyllum.

I. Acanthus sativus vel mollis Vergilij.
Acanthus, Matth. Cord. in Dios. Lac. Lon. Cast. Cæf. lævis, Eyft.

Acanthus verus, Trag. (cui & Branca ursina Italica vera) Fuch. Cam.

Acanth. sativ. Dod. ut: Gef. h. Ad. Lob. Lug. Tab. Branca ursina Italarum, Guil. epist.

Et plantæ succo glutinoso & quasi mucoso quidam gummi Tragacanthæ æmulum faciunt.

II. Acanthus aculeatus.

Acanthus sylvestris, Dodon. spinosus, Eyft.

(Ger. Acanth. syl. Scolymo similis aculeat°, Dios. Lob.

Chamæleonta Monspeliensium, Lob. ico.

Branca ursina aculeata, Lugd.

SCOLYMUS SIVE CINARA.

Σκόλυμος Dioscoridi l. 3. c. 16. folia habet Chamæleonis & Leucacantha, at nigriora & crassiora: caulem edit longum, folijs oblitum, in quo capitulum est spinosum: radix crassa nigra. Plinio l. 19. c. 7. Carduus dicitur, ubi & maximi questus esse testatur, & ferendi modum describit. Αΐσολυμός, Tralliano: Κούρα, Galeno de alimentis: Cinara (à cinere quo stercoreari amat) Columelle & Palladio.

Genera: sativus est qui folijs est spinosis & non spinosis: est & sylvestris, qui videtur esse apud Theophr. 6. hist. 4. Κούρα nuncupatus. Cactus, inquit, statim à radice caules repentis in terram mittit, folio lato atq, spinoso: caules hos Cactos appellant, desquamati cibo idonei sunt fructus in quo semen spinata specie est, &c. Et Plinio l. 21. c. 16. Cactus in Sicilia tantum crescit, sua proprietatis & ipsa, cujus in terra serpunt caules à radice emissi, lato folio & spinoso: caules vocant cactos, &c.

I. Cinara hortensis folijs non aculeatis.

Cardui alterum genus, Trag.

Carduus non aculeatus, Matth.

Cinara, Dod. gal. Lacun. Eyft.

Scolymus non aculeatus, Ang. Tab.

Carduus hortensis, Gef. hort.

Carduus aut Scolymus non aculeatus, Lon.

Cinara non aculeata, Matthioli & Dod. Lugd.

Carduus sativus, Gef.

Cinara seu Artischochi vulgarior, Eyft.

Carduus hortensis non spinosus, Cast.

II. Cinara hortensis aculeata.

Scolymus, Trag. Fuch. Cord. ut: Gef. hort. Ad. Lobel.

Carduus hortensis folijs spinosis, Gef. hor. Cast.

Cynaræ aliud genus, Dod. gal.

Carduus, Lac. Tur. sive Scolymus, Lon.

Carduus altilis, Lugd.

Scolymus Dioscoridis, Clus. hist.

Utramq, qui eandem fecerit non repugnabimus: quia folijs est aliquando aculeatis, aliquando mitibus: Sic caput nonnunquam in gracilescientem metam erigitur: nonnunquam in compressiorem & rotundiorem globum extuberat,

Jaminis interdum sponte sese recludentibus, interdum arctius compactis: capitum squammæ nunc virides, nunc pallentes, nunc subrubentes in aculeum desinentes, nunc brevem nunc robustum, nunc infirmum, eumq, in alijs fursum erectum in alijs deorsum inclinatum, nunc prope nullum. Est quædam capite maximo, quæ dicitur & pingitur sub

III. Cinara maxima Anglica, Lob. ico. Ger.

Scolymo majore, Taber.

Scolymus seu Cinara maxima, Eyft.

Additur in horto Eystettenfi

Cinara major Bolonienfis quod è Polonia allatum, folijs est minus aculeatis. Item

Cinara Genuensium, squamis circa latera inæqualibus & aculeo infirmo.

IV. Cinara spinosa cujus pediculi esitantur.

Carduus aculeatus, Matth.

Cinara spinosissima, Scolymus Dioscoridis, &

Cactus Theophrasti, Ang.

Cactus Matthioli, Lugd.

Cardones, Cæsalp.

Scolymus aculeatus, Tabern.

Carduus hortensis, quem Cardum vulgo, Cam.

Folio-

Foliorum pediculi terra obruti candidi, à cute emundati, hyeme crudi cum sale & pipere in cibos veniunt: & licet capitulis sint spinosissimis, longissimis aculeis armatis & vix vescis; colitur tamen, ut stolonones teneri gulę arrideant.

V. *Cinara sylvestris latifolia.*
Scolymus sylvestris, Ad. Lob.

Scolymus Dioscoridis, Lugd.

VI. *Cinara sylv. Cretica.*

Agriocinari, Belli ep. 2. ad Cluf.

Agrioancinara Cretica, Ponæ Ital.

an Cynara sylv. Bœtica, Cluf. cur. post.

Echini licet spinosissimi antequam aperiuntur & crudi & elixi esitantur.

CARDUI ALIQUOT EXOTICI.

I. *Melocactus Indiæ occidentalis.*
Echinomelocactus, Ad. Lob. ico. Cluf. ex. lib. 4. cap. 24.

Melocarduus echinatus Penæ, Lugd. Tab. Ger.
Melocactus, Eyst.

Ex melone, pepone & carduo coaluisse videtur.

II. *Carduus Guyavenfis.*
Spina ex Guyava ex cardui capite detracta, Cluf. exot. l. 2. c. 6.

III. *Carduus spinosissimus brachiatis ex Hispaniola.*

Pithaja, Card. de variet. Ges. hort.
Carduus pithaya Oviedi, Lugd.

Hujus fructus esitatus, urinas sanguini similes non secus quam Ficus Indiæ fructus causat.

IV. *Carduus Insulæ Madagascar.*
Cardui cujusdam elegantissimi caput sub fructu 15. Cluf. exot. l. 2. c. 15.

V. *Carduus Brasilianus folijs Aloës.*
Nanas Theveti, Lugd. Cluf. Garz. & par. 3. Americ. epist. 1. de Brasil.

Strobilus five nux pinea, Monardi.

Ananas Acoftæ, Lugd. ap. Cast. & par. 4. Ind. Or. cap. 5. fig. 14.

Ananas, Ananasa: Brasilianis, Nana: Hispaniola, Jajama: Hispanis, Pinas, cujus duo genera, mas & foemina, par. 6. Ind. Or. c. 38.

Pineæ nuces in America, Joseph. Acoftæ lib. 4. cap. 19.

Pineæ in arbusculis, Benzoni lib. 1. c. 28. vel par. 4. Ind. Occid.

Ananas optimus Americæ fructus, qui Panacous Brasilianis, Lerio cap. 12.

Aizoi majoris ortu perfimilis exotica planta, Lob. icon.

Aberas nomine fructus Francofurti venalis fuit. Species hujus tres secundum Oviedum: prior

Jajama: altera Bonjama: tertia Jajagua dicitur.

VI. *Carduus Brasilianus sylvestris.*

Ananas sylvestris, Acoftæ, Lugd. Cast.

VII. *Carduo Ananæ similis.*

Hoyriri, Theveto.

SCOLYMUS THEOPHRASTI.

Σκόλυμος Theophrasto 6. histor. 4. (*Carduus à Gazavertitur*) sive *Limonia* inter *Acanacea*, folijs constat aculeatis: pulchre diu floret, &c. radix lacteum succum emittit: floris quoque, proventus peculiaris videtur: etenim circa solstitium incipit: carnosam ciboque idoneam partem crassescens sortitur: ortus autem ejus non spinosus, sed oblongus fieri assolet, &c. Plinio lib. 21. cap. 16. *Scolymus* floret sero & diu, *Carduorum* generis, ab ijs distat, quod radix ejus vescendo est, decocta: mirumque, quod sine intervallo tota æstate aliud florat in eo genere, aliud concipit.

Scolymus chrysanthemus.
Eryngium Vegetij, Ang. Cam.
Afcolimbros, Bellonio.

Scolymus Thophrasti, Cluf. hisp. Ad. (& Eryngium luteum Monsp.) Lob. Cæs. Lugd. Taber. Camer.

Carduus chrysanthemus, Dod. Ger.
Atractylis marina, Lugd.

Variat ratione loci: qui circa Monspelium provenit magis luxuriat, ramis latius sparsis &

longioribus: cujus folia lacteis maculis notata sunt: floribus est paucioribus, quam in ea planta quam Hispania profert: hinc duæ icones à Dodonæo & Clusio in sua historia proponuntur: illa quidem nomine

Scolymi Theophrasti Narbonensis, Cluf.
Cardui chrysanthemii alterius figura, Dod. hæc
Scolymi Theophrasti Hispanici, Cluf.

Cardui chrysanthemii, Dod.

CARDUUS SPINOSISSIMUS.

Ο Νότος & à Theophrasto 6. hist. 3. & à Plinio l. 21. c. 16. inter spinosas stirpes numeratur (natura, inquit Theophrast. spinosus est) Buxum asininum Gaza vertit, quod sit carduus asinis in cibo gratissimus.

I. Carduus spinosissimus latifolius sphærocephalus vulgaris.

Scolymus, Dod. gal.

Carduus asininus, Gef. col.

Carduus sylvestris primus, Dod.

Onopyxus Dodonæi, Lugd.

II. Carduus spinosissimus sphærocephalus rigidis aculeis armatus.

Cujus fermen Cardui Arabici nomine missum fuit: excrevit caule crispo cubitum superante, folijs latis, longitudine palmum excedentibus per caulem rarioribus: capite est rotundo supernè æquali, spinis oblongis atrociter pungentibus armato: flore albo odorato: in cujus lanuginoso capitulo semen continetur striatū & transversim canaliculatum, caucalidis Hispanic. ferè modo sed rarius & crassius. Hortis facile assuescit

III. Card. spinosissimus angustif. vulgaris. Agriacantha, Ruellio.

Carduus sylv. tertius, Dod. ut:

Aculeosa Gazæ, Ad.

Carduus spinosissimus vulgaris, Lob.

Polyacanthos Theophrasti, Lugd. Tab.

Onopordon, Gerard.

IV. Carduus spinosissimus capitulis parum aculeatus.

Onopyxos alter, Lugd.

V. Carduus spinosissimus segetibus frequens.

Carduus avenarius, Lonic.

Drypis, Lugdun.

Capitulis est ut in Scolymo echinatis, flore alias purpureo, alias candicante, alias puniceo.

VI. Carduus lanceatus latifolius.

Carduus lanceolatus, Tab. Ger.

II. Carduus lanceatus angustifolius: qui pro 4. in Prodromo describitur.

VIII. Carduus vertice corticoso.

Carduus chondrilloides Dalechamp. Lugd.

DIPSACUS SIVE CARDUUS FULLONUM.

Δ ἰ'ανθ. id est, sitibundus, nomen à contrario invenit: quoniam ut Dioscorid. l. 3. c. 13. monet, alarum sinu concavo rorem vel imbrem recipiat, quo velut ad sitis injurias abigendas abutitur. Latinis, Labrum Veneris, à foliorum carinato habitu, quæ se ambage anfractuosa sinuantia pelvis speciem constituunt, & intra se humorem continent. Caulem habet, inquit Dioscorides, altum, spinis horridum, & folia caulem amplectentia latitudo foliorum amula, bina in singulis geniculis aculeata, & c. in cacumine caulis, singulis surculis, singula capita in sunt echino similia, oblonga aculeata, quæ divisa in medulla vermiculos ostendunt, & c. Plinius l. 26. c. ult. Labri Veneris meminit, at non descripsit: quare dubium an Dipsacum intellexerit. At l. 27. c. 11. Galedragon Xenocratis vocasse videtur, sic describens: leucacantha similis, palustris & spinosa, caule ferulaceo, alto, cui summo caput inhaeret simile ovo: in hoc crescente at atque vermiculos nasci tradunt, & c.

Genera: duplex est, Sativus & sylvestris: hic major & minor:

I. Dipsacus sativus.

Carduus fullonum sativus, Trag.

Labrum Veneris, Matth. Cord. in Dioscor. flore candido, Cæf.

Dipsacus hortensis albus, Fuch.

Galedragon Xenocratis, Anguil.

Dipsacus sativus, Dod. ut: Cord. hist. Gef. hort. Gerard.

Dipsacus sativus fullonum, Ad.

Carduus fullonum, Lob. & an Spina Selenitis Theophrasti, Guiland.

Dipsacus sive Labrum Veneris, Lugd.

II. Dipsacus folio laciniato.

Dipsacus secundus, Tab. sylv. Ger.

III. Dipsacus sylv. aut Virga pastoris major.

Carduus fullonum, Brunf.

Carduus fullonius erraticus, Trag.

Labrum Veneris alterum, Matth.

Dipsacus Lac. Lon. Tab. purpureus, Fuch.

Dipsacus sylv. Dod. ut: Tur. Cord. hist. Gef. hor. Thal.

Labrum Veneris, Cord. in Dioscorid. Ad. Lob. sylv. Cast.

Labrum Veneris flore purpureo, Cæf.

Dipsacus sativ. alter. & Dipsacus sylv. major, Lug.

IV. Dipsacus sylv. capitulo minore, vel Virga pastoris minor.

Cardui fullonij tertium genus, Trag.

Virga pastoris, Matth. Ad. Lob.

Dipfacus 3. & Galedragon Plinij, Dod. ut:

Dipfacus minor, Gef. hor. Thal. fyl. minor, Lug.

Virga pastoris & Dipfacus fatuus, Cam.

Molybdena Plinij, vulgo Dipfacus secundus

capite rotundo, Dalech. in Plin.

ERYNGIUM SIVE IRINGUS OFFICINAR.

E *Ἐρύγγιον ἢ ἰρύγγιον* Græci Philosophi Eryngium, quasi *ἰρύγγιον*, id est, ructum, dictum putant, quod caprae quæ morsu surculum Eryngij præciderint, vel deglutiverint, cunctum gregem pone sequentem quasi stupore attonitum sistunt, donec Eryngium ructu rejecerint. Eryngio Diosc. l. 3. c. 24. folia lata sunt & extremo ambitu aspera, & ubi auferuntur circa complures caulium eminentias in spinas aculeantur, in quorum summitatibus globosa sunt capitula, spinarum acutissimarum durarumq; ambitu stellatim circumvallata: radix oblonga, &c. Plin. l. 22. c. 7. Erynge & Eryngion, dura, fruticosa, spinosis folijs, caule geniculato, cubitali & majore aliquando, alia albicans, alia nigra, radice odorata: &c. seq. ex his candidam nostri centum capita vocant. Sunt qui velint apud Theophrastum 6. hist. 3. *ἰρύγγιον* mendose pro *ἰρύγγιον* exaratum esse, quod ex Plinio colligatur.

Genera: Dioscorides unius quidem meminit: sed capitulorum colorem alias viridem, nunc pallidum, alias album, interdum cæruleum inveniri scribit: & Plinio sativum est: est & sponte nascens in asperis: & in litorebus maris durior nigriorq; folio apij.

I. Eryngium maritimum: & Gef. hor.

Eryngium marinum, Matth. Dod. ut: Ang. Tur.

Ad. Lob. (cui & Acanos Plinij) Cast. Lugd. Cæs.

(cui & Crocodilium Dioscoridis & Plinij) Camer. Clus. hist. Eyft.

Glyzyrrhiza spinosa, Lacun.

Eryngium rotundo folio, Colum.

II. Eryngium vulgare: & Cam.

Eryngium primum, Trag. Lon.

Eryngium montanum sive campestre, Matth.

Cast. Lugd.

Eryngium, Fuch. Ang. Lac. Cord. in Diosc. Cæs.

Tab. vulgare, Dod. gal.

Eryngium mediterraneum, Turn. Gesn. hort.

Gerard.

Eryngium campestre, Dod. Cast. vulgare, Clus. hist.

Eryngium campestre mediterraneum, Ad. Lob.

III. Eryngium montanum amethystinum.

Eryngium caule & flore cæruleo, Ang.

Eryngium aliud in montibus, Cæs.

Eryngium totum cæruleum, Cam. hort. Eyft.

Eryngium montanum cæruleum, Ad. Col.

Interdum tota planta est coloris saturate cærulei, aliquando solum pars superior: cujus etiam pumila species, Camerario monente.

IV. Eryngium montanum pumilum.

Eryngium pumilum, Clus. hisp. & hist. Dodon.

Lugd. Tab. Ger.

V. Eryngium montanum minimum, capitulo magno.

Carduncellus montis Lupi, Ad. Lob. ico.

Carduncellus Penæ, sive Cardui minimi species, Lugdun.

VI. Eryngium alpinum cæruleum, capitulis dipfaci.

Eryngium alpinum, Gef. ho. cæruleum, Eid. col.

Eryngium magnis latifq; capitulis, Gef. hor. ap.

Eryngium alpinum cæruleum, Ad. Lob. ic. Tab.

Eryngium montanum tenuifolium ambitu profundè sinuatum, Lob.

Eryngium planum Matthioli, Dod. ico.

Eryngium aliud montanum Dalechamp. Lug.

Spina alba Dalechampij, Eid.

Herba peregrina folijs acanthi, Cæs.

Eryngium capite dipfaci, nobile dictum Gesnero, Cam.

Eryngium spurium primum, Ger. ico.

VII. Eryngium latifolium planum.

Eryngium planum, Matth. Cast. Lugd.

Eryngium spurium primum, Dod.

Eryngium pannonicum latifolium, Eyft. Clus.

pan. latifolium primum, Eid. hist.

Eryngium cæruleum, Ger. 1. & 2. Tab.

Flore est cæruleo: est & albo: caulis in illo purpurascens, in hoc ex viridi pallescens: à priore differt potissimum capitulis, quæ in illo oblonga lata: in hoc rotunda sunt.

VIII. Eryngium planum minus.

Eryngium pusillum planum Mutoni, Lob. Lug.

Clus. hist.

IX. Eryngium arvense folijs serræ similibus.

Crythamus agrestis, Trag.

Crithmum quartum, Matth. Cast. Tab. Cam. an-
gioris Tralliano.

Eryngium quartum, Dod.

Eryng. mont. recentiorum, Ad. Lob. Lugd. Ger.

Ammi quorundam Dalechampij, Lugd.

CARDUUS STELLATUS.

- I. *Carduus stellatus latifolius acaulos.*
ὀφθαλμοφύωντα, sive findens oculos, Cast. quid?
 Spina folstitialis, Eid. Dod. Ad. Lob. ico. Cam.
 Leucacantha quorundam, Lugd.
- II. *Carduus stellatus latifolius caulescens.*
Carduus stellatus Dalech. Lugd.
 Calcatreppola altera, Cæs.
 Carduus folstitialis, Cam.
- III. *Carduus stellatus folijs papaveris erratici.*
 Spina folstitialis mitior Apula, sive *Carduus stellatus minor*, Col.
- Eryngium*, Brunf. alterum, Trag. Lon.
 V. *Carduus caule stellato Peruanus.*
 Carduus, Monardi.
- Calcatreppola*, Matthiol. cap. de Eryngio : &
 Arundinacea pinnata & spinosa exotica plan-
 Cæsalpino, quasi caccotribulus, id est, infestus
 ta, Adv. Lob. ico.
 tribulus: qui Stœbe Theophrasti putat.
- Carduus stellatus*, Dod. ut: Adv. (sive Calci-
 Palmacea seu arundinacea pinnata spinosa r.
 trapa) Lob. Cam. Ger.
 Lugd. desc. at ipsa figura sub titulo Nerei facie r.
 habetur.
- Carduus stellatorius* sive *stellario*, Gesn. hort.
 Calamus Peruvianus asteroides, Tab.
- Polyacantha*, Cord. hist.
 Calamus Peruvianus spinosus, Ger.
- Myacanthos* Theophrasti Dalechampion, Lug.
Spinastella, & *Spinastella alba*, Tab.
Λουπάκουβα Dioscoridi l. 3. c. 22. radice est cyperi
 amara & calida: Idem Plinius l. 22. c. 16. Apud
 Theophrastum 6. hist. 4. (spina candida Gazæ)
 spinosa est, sed non aculeatis folijs constat.
- Hippophæstum* vel *Hippophæis* Dioscoridis,
 Colum.
 Alij *ἀκουθων βασιλικήν* spinam regiam Theophras-
 ti volunt, de qua r. cauf. 10. Spina regia aculeis
 constat, & radix in caput excrescit, ceu nepa.
- Carduus muricatus*, Cluf. hist.
 Utriusque descriptio brevior, quam ut quid
 statui possit.
- Variat florum colore, communiter subru-
 beus, aliquando albus: hinc duæ figuræ apud
 Tab. & Ger.
- IV. *Carduus stellatus luteus folijs cyani.*
Spina citrina vel *lutea*, Gesn. hort.

EUPHORBIIUM ET ANTEUPHORBIIUM.

Eὐφώρβιον αὐτὸρ Διοσκουρίδου l. 3. c. 96. *Fuba* in Libya regnante primo inventum est: & ut Plinius l. 25. c. 7. Invenit rex *Fuba* quam appellavit *Euphorbiam*, medici sui nomine & fratris *Musa*, à quo Divus Augustus conservatus fuit. *Dioscoridi* *Libya* arbor est *ferula* speciem habens, quæ in *Atlante Mauritania* monte nascitur, acerrimo liquore referta, quem propter eximium fervorem non citra metum incola colligunt: ventres ovillos lotos arbori circumligant & è longinquo caudicem contis vulnerant, unde statim copiosus liquor effluit. Plinius scribit folijs acanthinis spectari, & colligendi & adulterandi modum ex *Dioscoride* subjungit, qui herbam *Euphorbiam*, succum vero *Euphorbium* vocavit. *Leo Africanus* inter *Africa* plantas describit: herba, inquit, est ex toto aculeata, quæ caput cardui sylv. emulatur: inter ejus ramos ab radice exeunt fructus cubitales & ampliores, crassitudine citruli, virides, granulosis quibusdam tuberculis distincti ut *Citrulus*, veluti caudices viginti & triginta ex eodem cespite. Rustici hos gladijs pungunt, cum ad maturitatem pervenerint: effluit autem humor lacti similis, qui paulo mox densatur & tandem siccatur utribus collectus. Vide infra l. 12. sect. 6.

Plantam ipsam primus *Dodonaus* expressit, quæ *Bruxellis* Anno 1570. est nata: quam ex *Anglia* unâ cum *Anteuphorbio*, à *Lobelio* accepimus.

- I. *Euphorbium* à *Dodon.* Lob. Lugd. Lon. Castor. Tabern. Gerard.
 Tabernæm. Gerard. pingitur: de ipsius succo Sic dictum à contrarijs *Euphorbio* facultatibus, hoc enim adversus *Euphorbij* acrimoniam, indigenis remedio esse fertur. *Dodonæus* hanc herbam ad *Telephium* referri posse censet.
- II. *Anteuphorbium*, *Dodon.* Lob. Lugdun.

T R A G A C A N T H A.

Tραγάκανθα, quam Gaz a Hircispinam vertit, & de herba & de ejus lacryma dicitur. Diosc. l. 3. c. 23. radice est lata & lignosa, ac supra terram eminente: à qua surculi humiles robusti latissime fusi: & in ipsis foliola numerosa, tenuia, inter quae aculei sese proferunt, quos ipsa occulunt, candidi, firmi retriq. Theoph. 9. hist. 1. lacrymam gignit: & 8. hist. 9. & succus sponte consistit spissaturq. lacrimae modo: & 9. hist. 15. largè in Arcadia nascitur, nec deterior Cretica existimatur, sed etiã visu pulchrior. Plin. l. 13. c. 21. Creta gignit & Tragacanthem spine alba radice multum praelatum apud Medos aut in Achaja nascenti. Sed de lacryma vide infra l. 12. sect. 6.

I. Tragacantha.

Tragacantha, Matth. Ang. Gesn. hort. Lac. I. on.
Adv. Lob. Lugd. Cluf. cur. post.
Tragacantha prima, Tab.
Tragacantha sive Hircispina, Cluf. in corol. ad

Dodon. gal. & Dodon. Gerard.

II. Tragacantha humilior luteis floribus.

Tragacanthæ alterum genus, Rauvvolf. & Lugd. ap.

Addit & tertium florib. purpureis & speciosis.

P O T E R I U M.

Pοτήριον secundum aliquos dictum, quia potrix herba paludosum riguumq. solum amat: & νεφέας, quod nervis amica sit. Dioscorides l. 3. c. 17. Poterium Jones Neurada vocant, frutex grandis est, ramulis longis, mollibus, lori modo lentis ac flexilibus, tenuibus, tragacanthæ proximis: folijs vero parvis & rotundis: totus autem frutex tenui lanosa lanugine obducitur, estq. spinis horridus: flores sunt parvi & candidi: radices binum ternumve cubitorum firma ac nervosa, quae proximè terram recise lacrymam fundunt gummi similem. Plinio l. 27. c. 12. Poterion aut Phrynion aut neurada, qui eodem fere modo descripsit, nisi quod florem dicat longum herbacei coloris: at l. 25. c. 10. flores parvos tribuit.

I. Tragacanthæ affinis lanuginosa, sive Poterium.

Poterium, Matth. Cast. Lugd. Tab. Ger.
Tragacantha altera forte Poterium, Cluf. hisp. & hist. Lob. Lugd. Tab. fortè & Bellonio.
Tragacanthæ primum genus, Rauvvolf. & Lugdun. ap.
Spina hirci minor, Ger.

II. Poterio affinis folijs Pimpinellæ spinosa.

Chalcios sive Ezeria, Ang.
Chalceion Anguillaræ, Lugd. Cluf. hist.
Poterion, Adv. Lob. Lugd. Cæs. Tab. Ger.
Pimpinella spinosa, Cluf. hisp. Cam.
Bellan, Rauvvolf. & Lugd. ap.
Stœbe legitima Dioscoridis & γοβήδρα in Græcia, Honor. Belli ep. 2. ad Cluf.

D R Y P I S.

Δρῦπις Theophrastus 1. hist. 16. semel tantum meminisse scribens, Acornam, Drypida, Acanum in genere spinoso esse, loco enim folij spina oritur. Sic dicitur ἀπὸ τῆς ἀρῦπιδος ἢ ἐστὶν ἀκὼν ἢ ἀκαν, ὡς ἔχει ἀ λανκάνω, pungendo, vellicando, quod aculeis suis atrectantes & colligere volentes vulneret.

Spina umbella folijs vidua. (Tab. Drypis ab Anguillara descripta, fortè Cenno-
Drypis Theophrasti, Ang. & ex eo Lob. Lugd.) thus, Col.

A N O N I S S I V E R E S T A B O V I S.

Anonis Dioscoridi, & ἄνωον Theophrasto. Anonis dicta videtur à non juvando quòd nullam utilitatem praebeat, cum aratoribus (hinc Remora aratri dicitur) inimica sit: nisi quis ex adverso nomen impostum censuerit. Anonius quidam deducunt ἀπὸ τῆς ἀνώου & ἄνωου, quasi dicas asini oblectationem: nam ex Græcis quidam affirmant, asinos in ea se volutare, & dorsum sub aculeis ejus herbae libenter exterere. Dioscorides l. 3. c. 21. Anonis quam aliqui Ononida vocant ramos habet dodrantales, etiam majores & fruticosos, frequentibus geniculis cinctos, multis alarum cavis praeditos & capitulis rotundis: foliolis pusillis, tenuibus ceu lenticule, ad ruta aut lini pratensis folia accedentibus, subhirsutis, odoratis: ramuli spinis acutioribus horrent: radix candida est. Ac Theophrasto 6. hist. 4. ἄνωον juxta folium aculeata est, altero quoque folio conditur: & c. 5. verum ramis aculeigerum est: folio ruta simile, sed per totum apposto caulem, ut veluti coronam ex intervallis totam speciem representet: florem minutum & in siliqua non undique septum edit. Plinio l. 21. c. 15. Anonis secundum spinam habet folium: & c. 16. in ramis spinas habet apposto folio ruta simili, toto caule foliatum in modum corona: & l. 27. c. 4. Anonin quidam Ononida malunt vocare, ramosam, similem sennigraco, nisi fruticosior hirsutiorq. esset, odore jucundo: post Ver spinosa.

I. Anonis spinosa flore purpureo.

Resta bovis, Trag. Lon.

Ægyptiron Cratevæ, Ang.

Anonis sive Ononis, Matth. Lac. Tab.

Anonis, Fuch. Dod. ut: Tur. Cast. spinosa, Eyst.

Ononis, Cord. in Diosc. (cui & Acutella,) Gesn.

hort. Adv. Lob. Lugd. Thal. Cæs.

Anonis sive resta bovis, Ger.

Flore est communiter coloris dilutioris purpuræ, raro albidæ, quæ

Anonis flore albo, Tab. Ger. rarissimè luteo.

II. Anonis spinosa lutea major.

Ononis montana lutea, Gesn. hort.

III. Anonis spinosa lutea minor.

Ononis lutea sylv. minima, Col.

IV. Anonis spinis carens purpurea.

Ononis perpetuo lævis, Gesn. hort.

Anonis non spinosa, Clus. pan. Eyst. purpurea, Tab. Ger.

Anonis sive Ononis sine spinis, Cam.

Anonis mitior prima, Clus. hist.

Hæc & candidis floribus reperitur, quæ

Ononis candidis floribus, Adv.

V. Anonis viscosa spinis carens lutea major.

Natrix Plinij herbariorum, Adv. Lob.

Anonis mitis flore luteo, Clus. pan.

Ononis lutea montana, Cam. ep.

Anonis flore luteo, Eid. hort.

Anonis non spinosa lutea, Cast. Tab. Ger.

Ononis mitis luteo flore, Eyst.

VI. Anonis non spinosa flore luteo variegato.

Ononis lutea non spinosa: alijs Melilotus major, vel sylv. pinguis, Lugd.

Ononis flore luteo variegato, mitis, Eyst.

A priori differt floris colore, qui luteus, sed pallidior, est & lineis subrubris variegatus.

VII. Anonis viscosa spinis carens lutea minor, vel Anonis viscosa minor flore pendulo: in Prodromo describitur.

VIII. Anonis non spinosa capreolis donata. Ononis Senensis, Spigelio. Sed quid?

CASPARI BAVHINI
PINACIS THEATRI BOTANICI
LIBER VNDECIMVS.

SECTIO PRIMA.

CYTISUS; ANAGYRIS; LABURNUM; ACACIA;
ASPALATHUS; SANTALUM; ARBOR BRASILIA; AGALLOCHUM;

sive Xyloaloes; Genista-Spartium; Genista spinosa sive Scorpius; Geni-

sta non spinosa; Chamægenista; Spartium; Colutea;

Senna & Jovis barba.

C Y T I S U S.

Frutices & Arbores proposituri, à Cytiso ordiri lubet, qui νότιος & Græcis dicitur, Latinis Cytisus, à Cytino insula, in qua, Plinio l. 13. c. 24. auctore, inventus est, unde in omnes Cycladas, mox in urbes Græciæ magno casu præventu, translatus: Est autem Dioscoridi l. 4. c. 113. Cytisus frutex totus albus, uti Rhamnus, ramos spargens cubitales etiam majores, in quibus folia similia Fænugræci aut Loti trifolia, sed minoræ & dorsum prominentiorem habentia. Theophrasto 1. hist. 9. & 5. caus. 6. Cytisus medullam duram, spissam & nigram habet: & 4. hist. 5. fruticosa est veluti Hebenus. Plinio l. c. Cytisus frutex est canus aspectu, breviterq; si quis exprimere similitudinem velit, angustioris trifolij frutex. Columellæ l. 9. c. 4. Sativum est & sua sponte.

Cytisus incanus vel hirsutus.

I. Cytisus incanus, siliquis falcatis.

Cytisus Maranthæ, Matth. Lob. Lugd.

Cytisus ut existimatur, Dod.

Ccc 3

Cytisus,